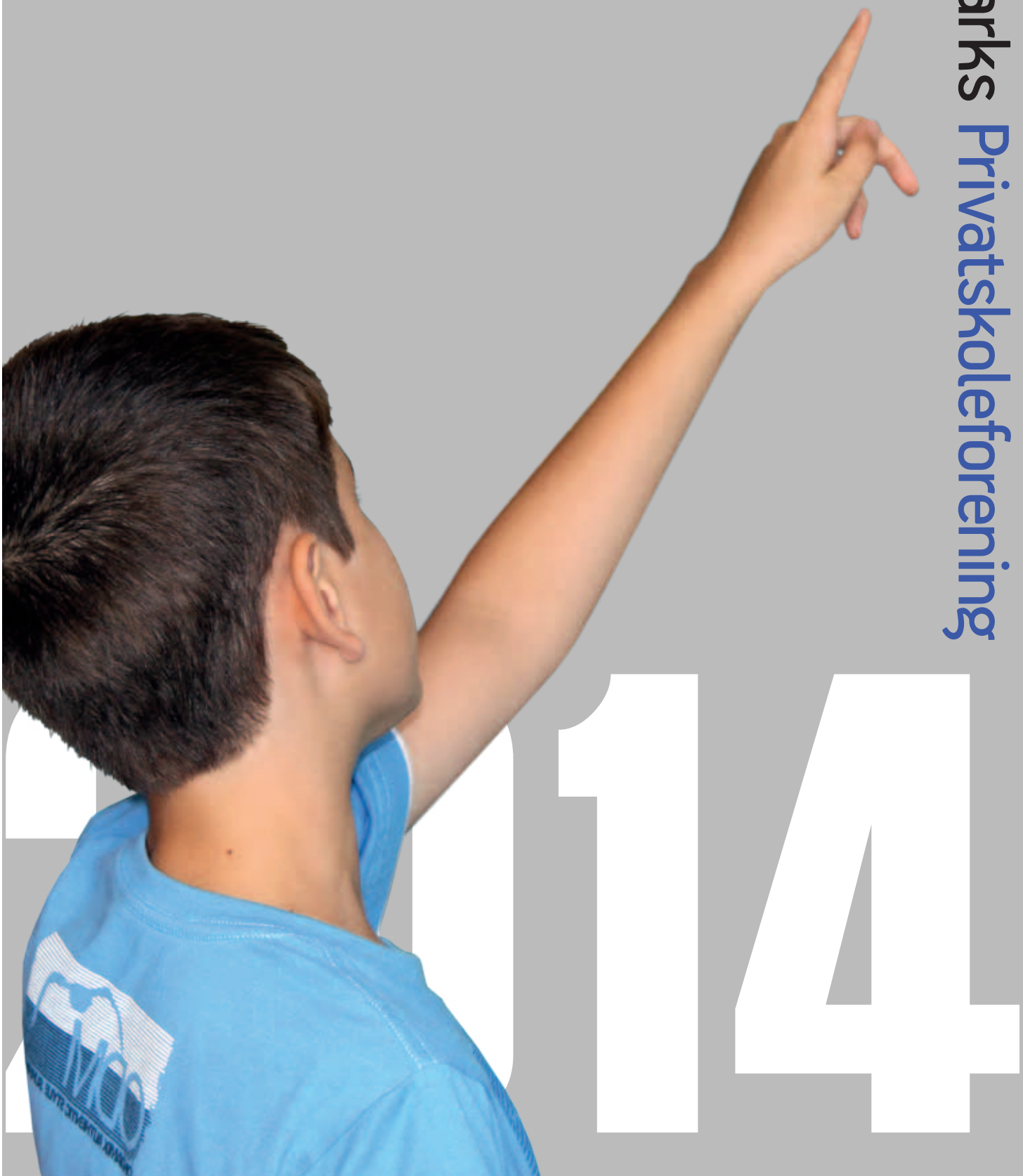

Indhold

Årsmøde, dagsorden og program	3
Hvem er hvem?	4
Skriftlig beretning 2014	5
Børnene	8
Forældrene	10
Lærerne og pædagogerne	12
Ledelsen	14
Kommunen, Staten og samfundet	18
Dannelsen	25
Lovgivningen, overenskomsterne og økonomien	26
Bindeleddet	29
Tal og statistik	32
Regnskabsanalyse 2013	34
Resultatopgørelse for DP 2013	36
Balance for DP 2013	37
Budget for DP 2015	38
DP/FSL's Kursusvirksomheds resultatopgørelse for 2013	40
DP/FSL's Kursusvirksomheds balance 2013	41
Danmarks Privatskoleforening	43

Danmarks Privatskoleforenings Årsberetning 2014

Udgivet i oktober 2014

Af Danmarks Privatskoleforening (Stiftet 1891)

ISBN: 978-87-996570-3-2

ISBN (PDF): 978-87-996570-5-6

Ny Kongensgade 10, 1

1472 København K

Tlf. 33 30 79 30

info@privatskoleforening.dk,

www.privatskoleforening.dk

Redaktion:

Kurt Ernst og Simone Dalsgaard

Layout: Christina Bruun Olsson

Foto: Simone Dalsgaard

Tryk: Tarm Bogtryk A/S

Årsmøde

Danmarks Privatskoleforening holder ordinært årsmøde

fredag d. 24. oktober og lørdag d. 25. oktober 2014 på Hotel Nyborg Strand.

Årsmødets dagsorden

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsens beretning.
3. Fremlæggelse af regnskab 2013 til godkendelse.
Regnskab for 2013 findes i årsberetningen.
4. Bestyrelsen stiller forslag om ændring af foreningens vedtægter. Ændringsforslaget er sendt til skolerne ved indkaldelsen til Årsmødet.
5. Fremlæggelse af budget 2015 til godkendelse, herunder fastsættelse af kontingent for 2015.
Forslag til budget og kontingent vil kunne findes i årsberetningen.
6. Valg af:
 - a) Bestyrelsesmedlemmer.
På valg som repræsentanter for skolernes bestyrelser er Susanne Green og Karina Bækby Houborg. (Karina Bækby Houborg modtager ikke genvalg).
På valg som repræsentanter for skolernes ledelser er Bo Mehl Jørgensen og Poul Sørensen. (Begge er villige til at modtage genvalg).
 - b) Bestyrelsessuppleanter.
På valg som bestyrelsessuppleanter er Niels Ploug, Christianshavns Døttreskole, bestyrelsesformand og af Dan Ingemann Jensen, skoleleder ved Sct. Ibs skole. (Niels Ploug modtager ikke genvalg).
 - c) Statsautoriseret revisor.
På valg er Søren Jensen, Deloitte A/S
 - d) Kritisk revisor og suppleant.
På valg er René Kristensen og Poul Haahr Pedersen.
7. Eventuelt.

Program

Fredag d. 24. oktober

Optakt til Årsmødet:

- Kl. 10.00: Velkomst
- Kl. 10.10: Underholdning
ved Sct. Mariæ Skoles Bigband
- Kl. 10.40: Michael Kristiansen, indehaver af og direktør i et kommunikationsbureau, desuden kendt fra tv-programmerne Mogensen og Kristiansen og Tirsdagsanalysen på TV2 News. Michael Kristiansen har arbejdet som journalist og redaktør på Politiken og Berlingske Tidende og fra 2000–2005 som særlig rådgiver for statsminister Anders Fogh Rasmussen. Michael Kristiansen vil kigge ind i privatskoleverdenen med et kommunikationsperspektiv.
- Kl. 12.00: Frokost
- Kl. 13.00: Undervisningsminister
Christine Antorini taler.

Årsmøde:

- Kl. 13.40: Åbning af årsmødet
- Kl. 13.55: Bestyrelsens mundtlige beretning
- Kl. 15.00: Dialoggrupper om årsberetning
- Kl. 16.10: Debat om bestyrelsens beretning
- Kl. 19.15: Velkomstdrink før festmiddag
- Kl. 19.30: Festmiddag med underholdning v. Lasse Rimmer, stand-upkomiker, tv- og radiovært. Som stand-upkomiker har han ry for et højt taletempo og en tendens til at improvisere med afsæt i samtale med publikum.

Lørdag d. 25. oktober

- Kl. 9.00: Godmorgen
- Kl. 9.10: Årsmødet genoptages
Kaffepause
- Kl. 10.10: Paneldebat. Debat mellem uddannelsespolitikere fra de forskellige partier styret af Martin Krasnik – journalist, tv-vært og forfatter. Han har specielt markeret sig med længere dybtgående interviews i DR2's nyhedsprogram Deadline.
- Kl. 11.30: Årsmødet genoptages
- Kl. 12.00: Tak for denne gang

Hvem er hvem?

Bestyrelsen:

Kurt Ernst,
Formand

Karsten Suhr,
Næstformand
(Skoleleder)

Bo Birk Nielsen,
Næstformand
(Lektor og
studiekoordinator)

Susanne Mäkelä
Green
(Konsulent)

Karina Bækby
Houborg.
(Overlæge)

Bo Mehl
Jørgensen
(Skoleleder)

Poul Sørensen
(Skoleleder)

Gerda Lund
(Social- og sund-
hedsassistent)

Sekretariatet:

Ebbe Forsberg,
sekretariatschef

Søren T. Lodahl,
konsulent,
souschef

Nicolas No
Laursen,
konsulent

Simone
Dalsgaard,
konsulent

Anette
Holmgreen,
bogholder

Tine B.
Brandsborg,
kursuskoordinator

Birgit Larsen,
Sekretariats-
medarbejder

Suppleanter til bestyrelsen:

Dan Ingemann Jensen
Niels Ploug

Statsautoriseret revisor:

Deloitte A/S v. Søren Jensen

Kritisk revision:

Renè Hald
Poul Haahr Pedersen

Forretningsudvalg:

Kurt Ernst
Bo Birk Nielsen
Ebbe Forsberg
Karsten Suhr
Ebbe Forsberg

Forligsnævn:

Karsten Suhr
Poul Sørensen

Voldgiftsret:

Kurt Ernst
Bo Mehl Jørgensen

Kommunikationsudvalg:

Kurt Ernst
Karina Bækby Houborg
Poul Sørensen
Ebbe Forsberg
Simone Dalsgaard

Pædagogisk udvalg:

Bo Mehl Jørgensen
Poul Sørensen
Susanne Mäkelä Green
Jørgen Korsager Green
Casper Madsen
Vibeke Bak Jensen
Tine Brandsborg
Simone Dalsgaard

DP/FSL-Kursusudvalg:

Karsten Suhr
Bo Mehl Jørgensen
Malene Dietz
Anette Holmgreen

Pensionskassen af 1925:

Kurt Ernst

Overenskomstudvalg:

Kurt Ernst
Karsten Suhr
Poul Sørensen
Ebbe Forsberg
Søren Lodahl
Nicolas No Laursen

Den danske sommerskole:

Poul Sørensen

Fordelingssekretariatet:

Karsten Suhr
Poul Sørensen
Kurt Ernst

Certificeringsudvalget:

Ebbe Forsberg

Æresmedlemmer:

Arne Bækgaard-Johansen
Hans Jørgen Jørgensen
Henning Romme
Mogens Bregendahl
Anders Langskov
Peter Løgstrup

Frie Grundskolers

Sekretærforening:

Lene Schønfeld (Formand)

SFO-Lederne:

Vibeke Bak Jensen (Formand)

Viceinspektørforeningen:

Peter Hugger (Formand)

DP-seniorer:

Helle Byskov (Formand)

Skriftlig beretning 2014

Livet er en dans. Dans den!

Livet er en leg. Leg den!
Livet er en dans. Dans den!
Livet er en sang. Syng den!
Livet er en udfordring. Mød den!

Sri Sathya, indisk vismand.

Frihed og lykke

hovedingredienserne for den gode skole?

Den skriftlige beretnings anliggende er at sætte det seneste års begivenheder i et perspektiv. Der er ikke stofmangel. Mange store skolepolitiske temaer har sat dagsordenen siden sidst. Arbejdstids- og folkeskolereformen har været teori frem til skolestart i år, men siden har det været den ubønhørlige praksis og hverdag, der tæller. Og alle har været spændte på, hvordan det ville gå.

Mødte børnene op til en ny skole? Vi kan (næsten) gøre, som det passer os. Vi er frie – men kun i en vis udstrækning. For folkeskolereformen påvirker også vores skoler – os! Det skal den gøre. Og børn og forældre er vi fælles om. Vi vil selvfølgelig den gode skole, men den er ikke en standardstørrelse. Og hvis den ikke pakkes ind i værdier, viden og vilje, så er det ingen fri grundskole.

Perspektiv og tilbageblik

– Tradition og fornyelse

Udover at sætte i perspektiv skal beretningen redegøre for de overordnede politiske og pædagogiske holdninger og synspunkter, som foreningen har antaget og kæmpet for.

Perspektiv og tilbageblik hænger sammen, som fornyelse og tradition gør det. Ingen har hidtil turdet ændre skolen så molesterende, at børnenes forældre ikke har kunnet genkende lidt af den gamle skole, de selv gik på. Er det så det, der

er ved at ske i dag? Eller er vi alle blevet hysteriske og bagstræberiske, så vi kun tør indtage den lidt for tilbagelæned og slidte holdning, at "alt var bedre i gamle dage"?

Vi vil gerne svare, at en cocktail af tradition og fornyelse, hvor vi hele tiden og altid søger at finde ind til meningen med skolen, med undervisningen, med livet, er og skal være kernen i arbejdet og samværet med børnene på skolen – og

kernen i samarbejdet og samværet mellem alle aktører, og sidst – og i denne sammenhæng væsentligst i samarbejdet og samværet – mellem skolens bestyrelse og ledelse samt mellem alle skolerne og Danmarks Privatskoleforening.

Nytænkning i krisetider

Det historiske udgangspunkt kan vel vanskeligere være mere passende end skolens – dvs. undervisningspligtens – 200 års fødselsdag, som blev fejret den

29. juli. På denne dato i 1814 underskrev Kong Frederik d. 6. en række skolelove, der fastslog undervisningspligt for alle danske børn. Tankevækkende er det, at lovene udformes i netop 1814, hvor landet var dybt forarmet og i chok: Statsbankerotten, Englandskrigene og tabet af Norge til Sverige! Tankevækkende, fordi landet turde tænke sådan i en svær tid. Tankevækkende, fordi der ofte i nutiden henvises til, at vi ikke kan nytænke på grund af kriser af alle afskygninger. Vi har ikke råd til det, siges det. I virkeligheden har vi i dag langt mindre råd til at lade være. Hvorfor halter det så mange steder med at anerkende skolen for dens enestående betydning for landets og borgernes fortsatte velfærd?

Ret og pligt

Det centrale i skoleanordningerne er koblingen mellem ret og pligt: Pligt til at blive undervist og ret til at modtage undervisning. 200-års jubilæet er en markering af begyndelsen på og udviklingen af en central samfunds-institution. Men det er også en fejring af, at alle børn skal have en grundlæggende skoleuddannelse. Væsentligst i vores sammenhæng er det måske, at undervisningspligten som det begrebsmæssige udgangspunkt for forståelsen af skolen og dens virkegrundlag de

facto er det lovmæssige grundlag – jf. grundloven – for de frie (grund)skoler. Foreningen deltager meget gerne i fejringen, og vi håber, at også mange private skoler aktivt vil deltage heri.

www.skole200.dk

Vi vil ikke sættes uden for døren!

Det er vigtigt for DP at fastslå privatskolernes rolle og betydning som en del af grundskolen. Vi er også skolen! Vi vil ikke sættes uden for døren. Som professor Ning de Coninck-Smith i sin fødselsdagstale understregede det:

“Skolen er et fælles ansvar på godt og ondt. Den er en fælles reference for os alle, den eneste platform, vi alle har til fælles, selvom vi godt ved, der er forskelle fra kommune til kommune og fra skole til skole. Samtidigt er den en fælles erfaring, som varer livet ud. Det viser ikke mindst historien – og det er jeg helt sikker på, at også fremtiden vil!”

Skolen er altid genstand for en voldsom debat – og kritikken og den negative omtale fylder mere i disse år end tidligere. Om reformen vil ændre på dette, er ikke overbevisende sandsynligt. Jagten efter lykken er for forældrene (eller burde

være det!) nøje sammenhængende med, hvad, de mener, vil kunne fremme et lykkeligt og godt liv. Men i en holdningsforvirret tid er lykken ikke noget entydigt begreb, og desværre ser det ud til, at vi i denne postmodernistiske æra har lidt svært ved at tage udgangspunkt i fællesskabet og i stedet jagter de individuelle løsninger. Det er ærgerligt, for en god skole er en skole, hvor fællesskabet fungerer og udvikles. Fællesskabet er ikke kun noget, man kan finde i folkeskolen. Fortsat må vi leve med den fordom, at der på den private skole ikke tillades eller skabes rum for “effektive og velfungerende fællesskaber”.

Kys det nu ...

Men hvad er lykke så? Forfatteren Thomas Milsted peger på tre områder, der er på spil:

- For det første er det frihed. Frihed til at tale og tænke, som man finder bedst. Fri til at tilrettelægge og organisere liv og arbejde. Frihed er mange og forskellige muligheder.
- For det andet demokrati. Demokrati er også indforstået fred, ro, tryghed og dialog. Vi taler om tingene.
- For det tredje er det politisk stabilitet. Desværre kender vi uden for Danmarks grænser alt for mange eksempler på,

"Grib det nu, det satans liv ..."

Steffen Brandt

hvad det modsatte kan betyde. Danmark er et trygt land at leve i! Og danskerne er gang på gang blevet kåret til verdens lykkeligste (og samtidig mest triste!) folk. Lykkelige, men samtidig er der mindst 200.000 danskere, der til enhver tid lider af depression. Andre 200.000 lider af angst. Og 200.000 lider af misbrug.

Velfærdssamfundet og vores rigdom har ikke kun gjort os lykkelige. Andre faktorer betyder faktisk meget mere. Eksempelvis at tro på noget, at have gode venner og at kunne tænke positivt – så kort og godt med Steffen Brandt:

**Kys det nu, det satans liv,
og grib det, fang det!
Før det er forbi.**

De private skoler forener i deres værdier og "skoleliv" sådanne "lykke-områder". Lykke og frihed er klart overlappende begreber. Vi leder efter lykken for vores børn. Mange finder den på den private skole.

Denne beretning tager sit udgangspunkt i en – håber vi – moderne fortolkning af friheds- og værdibegreber. I forhold til disse overbegreber vil vi se nærmere på, hvordan de aktuelle vilkår og handlemuligheder er påvirkede heraf.

Folkeskolen – bestemt ental eller ubestemt flertal?

Vi taler om grundskolen – folkeskolen og de frie skoler. Det er lidt tankevækkende, at man altid taler om folkeskolen i bestemt entalsform. For folkeskolerne er tæt på at være ligeså forskellige, som vores er det. Skolen er en kompleks organisme, og ikke to skoler er ens.

Skolen er de børn og voksne, som er på den. Den gode skole er en skole, der er god for de børn og voksne, hvis skole det er! Skolen er en human og 'økologisk' organisme – eller burde være det! Hvordan er det så lige, at den private skole kan finde sit udtryk, sin mening, sin berettigelse i forhold til de øvrige skoler i byen, i samfundet og samtidig bidrage til fællesskabet, den fælles ansvarlighed, det gode liv? Det er det, I – ledelser og bestyrelser – skal finde ud af, når I lægger rammerne for skolen, dens mission og vision.

I er DP

Ledelsen og bestyrelsen er foreningens tætteste samarbejdspartnere. Lad os sige det skarpt: Ledelsen og bestyrelsen og det nære samarbejde mellem disse er foreningens omdrejningspunkt. De **er** DP! Det **er** DP! På skolen er det de centrale instanser, altafgørende

for virksomhedens styrke, men ikke eksklusive og enerådende. Skolen er kompleks. Der er først og sidst børnene. Der er deres forældre. Der er lærerne og pædagogerne – alle de voksne på skolen. Børnenes udvikling skal være det eneste målobjekt, om dem handler det hele. Men de interne aktører på skolen: de voksne, lærere og forældre med flere skal jo alle på forskellig vis inddrages i "børnearbejdet" – for det er et arbejde – og det væsentligste af alle. Vilkår og rammer for dette voksenarbejde skal være så gode som muligt. Det er ikke entydigt, hvad det betyder. Ikke to rammesætninger er ens – eller bør være det! Skolens aktører og instanser er på deres side afhængige af en række eksterne aktører og forhold: Kommunen, dens demografiske sammensætning, lokalisering og økonomi. Samfundet og staten, lovgivningen, ministeriet, styring og rammesætning – og alt det andet!

Denne beretning vil således berøre følgende temaer:

Interne aktører og instanser på skolen; børn, forældre, medarbejdere og ledelse. Eksterne aktører og instanser, der påvirker skolens struktur, processer og kultur. Og – slutteligt – Danmarks Privatskoleforening som bindeleddet.

Børnene

Hvis er du lille barn? Hvad vil du? Hvad kan du?

Halvandet år efter den på mange måder sørgelige magtkamp om lærernes arbejdstid, er det desværre erindringen, at de fleste voksne ved den lejlighed havde lidenskabelige (men oftest lidet anerkendende) holdninger til de udsatte læreres betydning og til de ramte forældres rettigheder og krav. Enkelte vovede sig frem med modige meninger om folkeskolereformen. Men hvor var børnene i den "kamp"? I hvert fald var det kun få, der diskuterede børnenes vilkår i den børnehøjde, rigtig og velment børnepolitik skal føres.

Åbenbart accepterede alle, at fokus alene var rettet på uddannelsespolitiske og økonomiske, men ikke børnepolitiske forhold. Godt nok hed det i regeringsgrundlaget fra 2011, at

»børn har brug for tryghed, udfordring, leg, samvær med voksne – ikke blot opsyn«.

I dag er vi langt væk fra 60'erne og 70'ernes fokus på, hvad det vil sige at være barn. Nu er barnet og det særlige barneliv blevet reduceret til en debat om, hvad børn koster samfundet, og hvordan børnepasning og undervisning kan effektiviseres. Derfor lancerede vi ved forrige års årsmøde sloganet: Børnene er det vigtigste! Og sidste år spurgte vi: "Hvad blev der af Ellen Key og "Barnes århundrede"?

Som Jens Andersen i Politiken skriver:

"Barnet selv er blevet en fremmed uden rum i den velfærdspolitiske samtale. Det er indimellem, som om børn slet ikke findes. Som om de er luft. Præcis som for 200-300 år siden, hvor børn af naturen blev betragtet som noget ondt, der behøvede hård disciplin og prygl for at blive hæderlige borgere".

Tidligere var "skolen og dens lærere sammen med forældrene helt centrale i denne kultiveringsproces, hvor barnet selv og den personlige udvikling stod i centrum".

Denne proces starter i dag uden for skolen. Det kan vi, det skal vi lave om på! Vi må godt. Og det er en langt bedre vej at gå end den, hvor forholdet mellem barn og skole reguleres ved sådanne "teknisk-formelle" bestemmelser, der i virkeligheden kommer til at stå i vejen for det reelle og dialogbaserede demokratiske indhold i samværet på skolen.

Fortsat balancegang

De frie skoler skal fastholde deres rolle som en del af samfundsinstitutionen barneskolen. Det er nærmest genialt, at vi i Danmark har udvidet undervisningens almenpædagogiske modsætning mellem "pligt og ret" – mellem det obligatoriske og det frivillige – til også at handle om selve valget af skole. Skole betyder "fristed for udviklende samvær og aktiviteter". Skole har der været til alle tider. Forældrerollerne har ændret sig, men vel ikke ambitionen om at gøre børnene livsduelige? Det er i en eller anden darwinistisk forstand en eksistentia-listisk pligt, som er nært forbundet med den af fællesskabet og almenvellet givne (og for nogle især trosbetingede) "ret til at være". Det er altid i dette perspektiv – i afbalanceringen mellem (undervisnings-)pligt og retten til at blive klogere på livet – at vi skal møde barnet og den udfordrende fremtid. At afbalancere skoletilbuddet uden at ensrette det – at frisætte og samtidig forde, forvente, forlange. Det er ikke let at forstå – og sværere at *forestå*. Modsætningen er klassisk og kalder på de største kompetencer inden for balancegang.

Balance er et andet udtryk for stadige vægt- og indholdsforskydninger, og i vores opfattelse er det lykkedes helt fint for alle interessenterne på grundskoleområdet at finde den enestående balance mellem hensynet til individet og familien i forhold til samfundets rimelige krav til borgerne. Vi rammer dybt ind i livets og fællesskabets største ideologiske og filosofiske forestillinger, der her må kortes ned til nogle kontante spørgsmål, som der ikke kan gives endegyldige og autoriserede svar på. De findes nemlig ikke. Derimod er det af eksistentiel betydning for individet, for det nære og for det store fællesskab, at disse spørgsmål stilles til alle tider. Svarene ændres, forfines eller slides, taber mening og udvikles igen og igen! Liv og skole er en kamp – barsk og skøn på samme tid? Når svarene forstener, så gør skolen det samme!

Så henvendt til barnet spørger vi:

Hvis er du, lille barn?

Du er forældrenes, de opdrager og oplærer dig. Og de vælger en skole til og for dig. MEN du er også samfundets! De frie grundskoler ("fristederne") er det institutionelle svar på spørgsmålet – og ejerskabets deling. Du er ikke alene, du er/ skal være en del af fællesskabet! MEN det er de andre også! Vi skylder hinanden et liv. I et demokratisk samvær har du (eller skolen) ikke ret til den anarkistiske frihed, der begrænser livsvilkår og rammer for dine medmennesker.

Hvad vil og kan du?

Det bestemmer du selv. Din skole giver dine drømme fylde. MEN hvis du kan og vil noget, skylder du også fællesskabet en del heraf, ligesom din skole ikke kun skal servicere dig og din familie. Fællesskabet/samfundet har ret til at forvente noget af dig – og af din skole, som skal undervise dig – "oplære" og forberede dig på det komplekse liv. Den frie grundskole tager også et ansvar for helheden, samfundets (ud-)fordringer – og fællesskabets! Ellers er det ikke en skole!

Vi skal i et udvidet fællesskab hele tiden sammen med og i forhold til forældrene, eleven, skolen, samfundet finde svarene, og undervisningspligten deles vi om: Vores børn skylder vi alt! De skal være klogere og dygtigere end deres forældre!

En god skole

Vi lufter lige vores ærgrelse endnu gang, når vi opfordrer Statsministeren til snart at genbeskikke vores Undervisningsminister også til Børneminister. Emil har det bedst hos Christine. Det er derfor efter foreningens opfattelse ikke helt fair, når flere debattører alene har set folkeskolereformen som en finansministeriel drejebog for, hvordan konkurrencestaten fastholdes og udbygges. Således også Steen Hildebrandt, der hårdt – og lidt unfair – hævder, at "børn (nu) skal lære, at de primært er til for produktivitets og konkurrencens skyld. Tror de det handler om dannelse, om livsduelighed, om at udvikle sig til verdensborgere eller lignende fjoller?" Vi mener faktisk, at Christine Antorini bl.a. gennem Ny Nordisk Skole og i forlængelse heraf gennem "folkeskolereformen" med udgangspunkt i bl.a. varierede undervisningsformer, inklusion, forandringsledelse m.v. netop sammen med hele forligskredsens kæmper for at sikre, at "skolen kan udfordre alle børn og unge til at blive så dygtige, de kan, uanset social baggrund".

En skole, der både fagligt og trivselsmæssigt kan løfte alle børn, er en god skole. Og sådan ser den gode privatskole også ud. Og så skal det da lige med, at folkeskolens formålsparagraf ikke er ændret overhovedet. Genlæs den lige, den er ikke så ringe, og den udgør såmænd på mange privatskoler en stor og væsentlig del af værdigrundlaget. Mere forskel er der ikke på os – trods alt!

Forældrene

Den frie grundskole er ikke kun børnenes

Forældre har altid "skolet" deres børn, men samfundet har siden Ansgars første "institutionaliserede" skole omkring år 830 i varierende grad villet overtage eller i det mindste udgøre en større eller mere dominerende del af denne socialisering, som det hedder på nudansk. Lige nu taler nogle forældre ligefrem i forbindelse med lektiecaféerne om "tvangsinstitutionalisering". Det lyder sandelig ikke rart, og andre forældre har da også en hel anden opfattelse. Folkeskolereformen taler om forældrenes større inddragelse i børnenes skole. Men det er ærlig talt ikke let at blive klog på, hvordan det i praksis kan ske. Hvis forældrene er lige så forvirrede som børnene, er det da let at forstå. Snart blander de sig for meget, snart for lidt! Forældrene skældes ud for at være for individualistiske, egenrådige og egoistiske. Fællesskabet i skolen er truet. Og børnene overbeskyttes eller underbeskyttes. Det er tydeligt, at der er forældre, der ikke magter (eller har mulighed for) at give deres børn en tryk og sikker opvækst.

Curlingbørnenes GPS-signaler

Omvendt flyver helikopterforældrene rigtig lavt, når de 'tracker' efter curlingbørnenes GPS-signaler. Fodlænker til børn og kriminelle er åbenbart svaret på al bæredygtig omsorg! Folkeskolereformen sender et signal om forældrenes inddragelse, som nok desværre ikke giver det ønskede resultat. Er det så det korrekte billede af de moderne forældre? Er de ligeglade med skolen og fællesskabet, og har de kun et egocentret blik for guldklumpen, der bare skal beskyttes mod den onde verden?

På den private skole kommer kun den sidstnævnte forældetype, skulle man

næsten tro, hvis man kommer til at åbne en tilfældig avis. Men sådan er det jo ikke. Som Marie Louise Toksvig¹, der netop har flyttet sit barn fra en folkeskole til en privatskole, skriver:

"På privatskolen er der større spredning – socialt, økonomisk, geografisk og etnisk. Ingen har travlt med, hvad ens cykel har kostet. I den gamle klasse var det pinligt at have en gammel mobil eller et billigt løbehjul. På privatskolen lærer han, at et godt fællesskab er et fælles ansvar".

Fællesskabet om skolen

Selvfølger man også det i Folkeskolen, men det holder ikke, når man skælder vores forældre ud for det værste: egoistiske fællesskabsforagtere. Mange forældre føler, at de på den private skole bliver anerkendt – det er jo deres skole – for netop at være de stærke aktører, som hjælper børn og skole med at udvikle sunde og inkluderende fællesskaber. Forældrenes betydning for klassens trivsel er meget stor. Og skolens fællesskab er på den frie grundskole ikke forbeholdt børnene. Som forfatteren Jens Andersen udtrykker det:

"Vi kan alle genkende glæden ved at høre til i et fællesskab og mærke, at man har betydning for andre. Derfor har voksne et ansvar for at værne om børnenes grundlæggende lyst til at deltage i sociale fællesskaber. Her er vi voksne rollemodeller i forhold til at skabe positive fællesskaber. Børn er sociale, hvis de voksne er. Vær sociale – det er et af de stærkeste kort, I kan give jeres børn".

Bo Birk Nielsen fra DP's bestyrelse uddyber² sammenhængen fællesskab/forældre således:

"Når der er tale om et aktivt tilvalg af nogle bestemte værdier, bliver privatskoler holdningsprægede skoler, der sammen med en høj grad af gensidighed i samarbejdet mellem forældre og skolen udgør den evne, som privatskolen har til at flytte børnene læringsmæssigt. Engagementet i valget af skole og i det daglige samarbejde hænger ikke nødvendigvis sammen med, at der lidt populært sagt er bøger i reolen og klaver i hjemmet. Selv om forældrenes uddannelsesniveau har en stor betydning for børnenes uddannelse, så har det også en stor betydning for børnenes udgangspunkt for skolegangen, at der aktivt søges deltagelse i et gensidigt forpligtende værdifællesskab om skolen. Jeg er overbevist om, at det har en stor værdi for det danske samfund, at forældre selv tager medansvaret for undervisningen af deres egne børn".

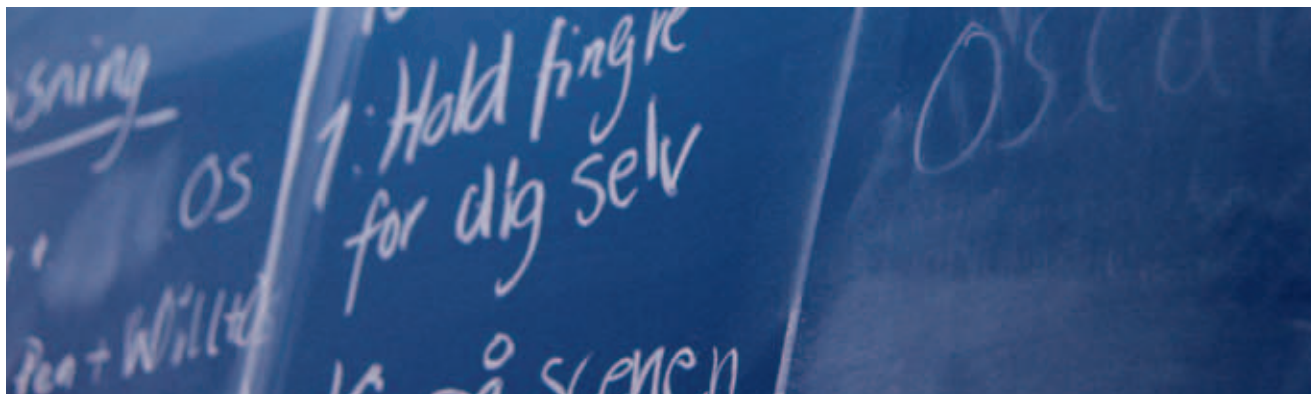
Folkeskolereformen (og ministeren) peger på, at trivslen er helt afgørende for børnenes udvikling og livsduelighed. Der skal være (mere) ro og orden i klassen. Forældrenes rolle er her særdeles tydelig. I samarbejdet på skolen og i dialogen med skolen har forældrene et stort ansvar for at understøtte respekten om skolens arbejde samt respekten for og anerkendelsen af lærerne og pædagogerne. Alle har for øvrigt et kæmpe ansvar for, at lærerautoriteten genskabes. Lærerne gør deres hertil!

Bestyrelsen

Bestyrelsesmedlemmerne er oftest også forældre på skolen. Bestyrelsens rolle kan bedst sammenlignes med den, som en kommunalbestyrelse har for en kommune – eller specifikt for kommu-

¹ Kronik i Information, den 2/8-14

² Kronik i Information, den 13/8-14

"Ingen har travlt med, hvad ens cykel har kostet. I den gamle klasse var det pinligt at have en gammel mobil eller et billigt løbehjul"

Marie Louise Toksvig

nens folkeskoler. Bestemmelserne for de private skolars bestyrelser minder utrolig meget om de tilsvarende for kommunalbestyrelsen. Bestyrelsens funktion og ansvarsområde er meget omfattende. Det er for unuanceret udtrykt, hvis man mener, at det alene er skolens overordnede økonomiske forhold, som bestyrelsen skal tage sig af. Det er meget mere – forenklet kunne man måske tale om, at det er alle overordnede rammer for skolen, som bestyrelsen skal tage sig af. Allervæsentligst er det på den private skole, at bestyrelsen på en og samme tid, dels værner om skolens værdi- og holdningsmæssige rammer og indhold, dels udvikler og forandrer eller moderniserer dem. Samtidig må bestyrelsen respektere, at skolens ledelse og medarbejdere forestår den daglige drift – herunder undervisningsarbejdet.

Skolens medarbejdere er i den henseende de professionelle, og det er særdeles uklogt, hvis bestyrelsen blander sig i skolens/ledelsens/lærernes arbejde direkte. Det er særdeles uheldigt, hvis man "agerer" som skoleledelse og måske nærmest overtager ledelsens instruktionsbeføjelser. Omvendt er det uprofessionelt, hvis ledelsen ikke på bestyrelsesmøderne inddrager bestyrelsen i, hvordan "driften" har det! Igen er det meget kompliceret, men på en god

skole er samarbejdsaksen mellem bestyrelsen og ledelsen af vital betydning. Vores bestyrelser er gennemgående sammensat af særdeles engagerede og kompetente forældre, som udmærket kan skelne mellem roller som forældre til Emil i 7. og så rollen som "kommunalbestyrelsesmedlem". Dog har vi hvert år flere sager, der handler om uoverensstemmelser mellem ledelse og bestyrelsen. Sådanne sager gør ondt på skolen (og børnene).

Når samarbejdet knirker

Det er yderst sjældent, at samarbejdet mellem skole og hjem må afbrydes. Når det sker, vil der oftest ikke være enighed om forløbet op til og selve afgørelsen. De fleste gange lykkes det dog at sikre en rimelig fair og etisk forsvarlig proces herom. Men der er mange følelser involveret, og barnets tarv går naturligvis forud for alt. Forældrene vil i nogle tilfælde gå meget langt for at sikre deres og barnets rettigheder – herunder en forventning om en fair proces. Følelser og frustrationer vil i meget sjældne tilfælde medføre, at forældrene vil gøre alt for at holde på deres ret eller blive hørt – fx ved at kontakte advokater, true med retssager, gå til pressen eller forhøre sig hos Folketingets Ombudsmand. Derved kan en i forvejen vanskelig afgørelse efterfølges af nogle meget komplicerede

efterspil, som er smertelige for både eleven/barnet, forældrene og skolen.

Overtrædelse af børnekonventionen

Skoleforeningerne for de frie grundskoler blev i maj måned i år indkaldt til møde i Undervisningsministeriet på baggrund af to konkrete klager over frie grundskoler, der med kort varsel havde udskrevet en elev. Folketingets Ombudsmand har påpeget, at skolerne overtræder FN's børnekonvention, og at eleverne ikke er blevet hørt i sagerne. Han har derfor bedt Undervisningsministeren om at overveje problemstillingen og oven i købet give retningslinjer for de frie grundskoler. Danmarks Privatskoleforening har igen i år opfordret de frie grundskolers ledelser og bestyrelser til at gennemgå og sikre, at skolens etik og processer i forhold til ophør af samarbejde mellem skole og hjem er hensigtsmæssige og retsligt omhyggelige og forsvarlige. Sådanne sager kan være særdeles vanskelige at håndtere for både forældre og skole. Foreningen vil derfor gerne medvirke til, at sagsbehandlingen i sådanne tilfælde sker på den bedst tænkelige og mest anstændige måde og således, at der tages maksimalt hensyn til barnet og dets forhold.

Lærerne og pædagogerne

Arbejdsglæde og udviklingsdrivkraft

"Spørg ikke, hvad reformerne gør ved skolen, men hvad skolen gør ved reformerne"

Larry Cuban

Skolens hverdag er præget både af implementeringen af folkeskolereformen og det fortsatte arbejde med inklusion, men nok især af, at lærernes nye arbejdstidsaftale trådte i kraft august 2014. Lærere skal da "som udgangspunkt" være på skolen i hele arbejdstiden, også selvom mange lærerværelser er for små og støjbelastede til individuel og gruppevis forberedelse.

Selvom om lærernes undervisningstid er forhøjet, får reformen formentlig positiv effekt på beskæftigelsessituationen, både fordi eleverne skal have flere timer, og fordi mange lærere har valgt at fratræde; lærerarbejdsløsheden var april 2014 således reduceret med 37% i forhold til året før.³ Med et optag på kun ca. 2600 nye lærerstuderende i år frygter mange nu, at der snart vil være lærermangel især i de tyndtbefolkede dele af landet. Pædagogerne har mærket, at SFO-åbningstiden er blevet sat ned mange steder, og de understøttede aktiviteter har ikke kunnet samle op herpå, hvorfor beskæftigelsessituationen for denne medarbejdergruppe ikke ser helt så lys ud.

Genskabelse af arbejdsglæde

DP skal ikke give karakterer til Frie Skolers Lærerforening, men vil alligevel kvittere for udmeldinger fra deres formand, Uffe Rostrup, der i sin 1. maj-tale i år maner til ...

"at alle finder arbejdsglæden frem igen ... "tænkningen bag de nye regler er på ingen måde en fokusering på kvalitet i opgaveløsningen, men i stedet for effektivitet i opgaveløsningen. Mantraet virker som om at være: Hvis bare det er billigt – så er det godt! ".

Vi kan godt forstå, at arbejdsglæden midlertidigt er lidt reduceret, men for fagets og lærernes egen skyld skal den skabes igen. Men det er ikke kun lærernes ansvar. Vi har alle et ansvar herfor. Derimod kan man vel ikke helt afvise, at en mere effektiv opgaveløsning og så godt være begrundet i kvalitet.

Kærligheden til børn og skole vandt

Det har ikke været lige let ude på skolerne, det ved vi. Men langt de fleste steder har parterne haft en ærlig dialog om, hvad der ville tjene skolen bedst – alt taget i betragtning. Det er lederne, der har haft det hårdeste – og til tider direkte belastende – job i denne henseende. Vi vil fra foreningen gerne udtrykke vores største respekt for dette implementeringsarbejde. Samtidig vil vi gerne sende en uforbeholden tak til alle "lærerværelserne". Det har for alle lærere i grundskolesektoren – været en temmelig hård tid. Det fortjener den største anerkendelse, når pressede lærere sammen med lederne har fundet løsninger – også når store principielle forbehold skulle sluges. En kæmpe tak til alle lærerne, som professionelt knokler videre. Ikke alt er lige godt og gyldigt, men kærligheden til børn og skole vandt. Foreningen ser det som en hovedopgave på alle måder at virke for, at privatskolernes lærere fortsat må møde den anerkendelse og respekt, som deres gode og loyale arbejde som engagerede og professionelle autoriteter i forhold til forældre og børn fortjener.

At både ledere og lærere nu ser lidt mere fortrøstningsfuldt på "det hele" (?), hænger nok også sammen med den her vanskeligt definerbare "privatskoleånd". Desuden – og virkelig uden intention om at provokere – giver det nok – og

især på en fri grundskole – god mening med den amerikanske skolehistoriker Larry Cuban⁴ at vende det således:

"Spørg ikke, hvad reformerne gør ved skolen, men hvad skolen gør ved reformerne".

Det handler med professor Jens Rasmussens ord "mere om, hvordan lærere og ledere tager reformerne til sig, og hvad de gør med dem, end hvad der står i reformerne".

Fra udviklingsdrivkraft til kamporganisation

I følge Susanne Hegelund og Peter Mose⁵ står lærerne i folkeskolen og hos os over for et strategisk valg:

"Ved sidste års overenskomstfornyelse, der blev koblet sammen med skolereformen, skete der noget psykologisk, som lærerforeningen (DLF) både blev ramt af og selv var med til at skabe: Efter at have været en drivkraft inden for skoleudvikling blev foreningen pludselig en kamporganisation, som fremstod reaktionær og tilbageskuende, i hvert fald set med beslutningstagernes og opinionens øjne. Lærerforeningen malede sig ind i et forhandlingshjørne, hvor det handlede om at spænde ben for fornyelsen og understøtte angststemningen ude hos medlemmerne frem for at berede disse på de nye tider. Skal de slå ind på den løsningsorienterede indflydelseskurs, Danmarks Lærerforening historisk har haft succes med? Den, som satte læreren i centrum for Danmarks fremtid. Eller vil de fortsat se sig som uretfærdigt behandlede ofre, sådan som det er sket siden lockouten i foråret 2013?".

³ Folkeskolen.dk 26.5.2014.

⁴ "Asterisk", nr. 70, 2014, p. 21.4

Professor Jens Rasmussen er ikke i tvivl:

"Det handler i sidste ende om børnenes fremtid og forældrenes tillid til skolen. Og på sigt også om lærernes egen status, som jeg ikke tror øges, hvis man fastholder sin modstand. Heller ikke selvom modstanden er forståelig".⁶

Velkommen tilbage!

Vi ser på langt de fleste skoler, at lærerne konstruktivt møder de nye udfordringer, og – indrømmet – de nye arbejdstidsregler er virkelig ikke på alle områder det geniale svar på arbejdets organisering på en moderne skole. Vi anerkender også, at vores lærere i mindre grad har påtaget sig den offerrolle, der på sigt kan vise sig at blive dyr, hvad angår fagets anseelse – og skolerens udvikling. For vi er faktisk enige med lærerne i, at input fra lærerne i højere grad kan forbedre output. Al respekt for de folkevalgte og embedsmændene her og der, men undervisning har lærerne nu mest forstand på.

Vi opfordrer lærerne til sammen med lederne og forældrene at sætte skolernes pædagogiske udvikling endnu højere på dagsordenen. Vi beder lærerne om igen "myndigt at sætte sig bag katederet og sætte en slagkraftig, visionær dagsorden" – Ellers vil brokkeriet fortsætte, mens andre overtager agendaen.

Kære lærere, børnene har brug for jer, forældrene har brug for jer, skolerne har

Velkommen tilbage!

⁵ Rådgiver- og forfatterparret Susanne Hegelund og Peter Mose er partnere i HEGELUND & MOSE, der rådgiver om strategisk kommunikation og indflydelse. De har bl.a. skrevet bøgerne Håndbog for Statsministre, Javel, hr. minister og senest Lobbyistens Lommebog. Se også www.hegelundmose.dk.

⁶ Asterisk, nr. 70, juni 2014; p. 23.

Ledelsen

Terminator, generator, dynamo, generalist, specialist, filosof, "djøf'er" og "præst"

"... Er der noget jeg kan hjælpe med?"

Hvor læreren er skolens væsentligste aktiv i forhold til skolens opgave, er ledelsen det i forhold til, at det faktisk sker! Ledelsen er den økologiske og humane skoleorganismes anfører, strateg og konstruktør. Ledelsen er også den konkrete og tekniske og taktiske organisator og ingeniør. Ledelsen er terminator, generator, dynamo, generalist, specialist, filosof, "djøf'er" og "præst". Ledelsen er det personificerede – kald det bare "privatiserede" – udtryk for skolens udtryk, form og indhold. Ledelsens betydning for at virkeliggøre enhver skoles fantasier, visioner og drømme – for at gøre en forskel – er uden sammenligning den største overhovedet. Det er da også derfor, at skolelederne ved siden af forældrene/bestyrelserne er konstituerende for Danmarks Privatskoleforenings virke. I foreningens forstand er den væsentlige personakse på skolen bestyrelsesformanden og lederen. En skole "er" leder og formand, og skolerne forening "er" ledere og formænd. Sådan er det i bestyrelsen, sådan er det på årsmødet.

Fra ledelse på tid til ledelse på kvalitet

Nu er der jo mange gode måder at lede på, men det er oplagt at de nye arbejdstidsregler i et vist omfang har ændret på ledelsesperspektivet. Før skulle lederen "lede på tid". Tidsressourcen til undervisning, forberedelse og andre aktiviteter var bundet langt tid før skoleåret gik i gang. Man kunne kun i beskedent omfang påvirke den kollektivt aftalte "retfærdighed".

En skoledirektør har om tidskultur og solidaritet blandt medarbejderne i folkeskolen udtalt:

⁷ "Skoleledelse i forandring". Arnmark/Junge 2014.

⁸ Forskningskortlægning. Pædagogisk ledelse v. Rambøll / Dansk Clearinghouse for uddannelsesforskning for UVM. Maj 2014.

"Jeg ser på den ene side en stærk kultur, der holder sammen, sådan os-mod-dem, og kæmper for rettigheder, lærerne nu har. På den ene side ser jeg også en kultur, hvor det at holde sammen kun gælder en del af vejen. Jeg oplever fx stadig, at når en lærer får aflyst en time i en klasse, så går han hjem, selv om han ved, at der i naboklassen sidder en lærer med 27 elever, hvor fire af dem er en kæmpe udfordring. På enhver anden arbejdsplads i dette land ville denne kollega gå ind til den anden og spørge 'Er der noget jeg kan hjælpe med?'.

Vi håber på, at man på skolerne evner at fordele opgaverne, så de meningsfuldt bidrager til at løse den samlede opgave med børnene og undervisningen. Og skabe en kultur, der tager afsæt i elevernes behov. Når ledelsen ikke skal lede på tid, skal fokus vendes mod noget andet. Der skal ikke længere bruges tid på at sikre, at timerne passer på decimaler.

Lederen skal i højere grad end før kunne argumentere for fordeling af opgaver og ressourcer. Blikket skal i stedet vendes mod den virkelighed, man ønsker at skabe på netop "den" skole. Hvilken kvalitet skal udvikles? Hvordan arbejdes der pædagogisk og didaktisk? Hvad er der behov for at sætte fokus på i forhold til netop disse medarbejdere? Hvad giver mening for os?

Vi tror ikke, at det bliver lettere at være skoleleder. Men vi tror, det bliver sjovere, og at det vil give mere mening og arbejdsglæde på den holdningsbaserede privatskole.

Den nye pædagogiske skoleleder

Kravene er store, men redskaberne er der. Og forskerne ved, hvad der skal til. De peger på fem temaer, der hver især repræsenterer forskellige dimensioner af pædagogisk ledelse :

1. Udvikling af skolens professionelle kapacitet
2. Organisering af den samarbejdende skole
3. Læringskultur og faglig progression
4. Skolelederens rolle i udviklingen af undervisningspraksis
5. Evalueringskultur

Viviane Robinson⁹ har forsket i skoleledelse med et begreb om elevcentreret ledelse og taler om fem dimensioner af skoleledelse:

1. Ledelse af læreres læring og udvikling
2. Opstilling af mål og forventninger
3. Sikring af kvalitet i undervisningen
4. Strategisk brug af ressourcer
5. Sikring af et ordentligt og trygt miljø.

Robinson argumenterer for, at elevcentreret ledelse bør handle om at sætte klare mål for elevernes læring og at tilvejebringe de nødvendige og relevante ressourcer til at opnå disse mål.

I Danmark har Fink-Jensen¹⁰ gennemført en undersøgelse af, hvad der kendetegner den "højt præsterende skole" og peger på følgende forhold:

En klar og synlig ledelse: Herved forstås skoler, der er præget af synlige og tydelige beslutningsveje, hvor beslutninger, der træffes i ledelsen, i medudvalg, i pædagogisk udvalg m.m., er velorga-

niserede, og hvor der er formuleret forventninger og krav til forskellige procedurer. Endvidere er lederen synlig i hverdagen, fx i klasserne og på lærerværelset, indgår i dialog med medarbejdere og følger op på aftaler mv.

En velorganiseret skole, som er kendetegnet ved systematik, planlægning og orden. Det betyder, at aktiviteter, som fx teammøder og medarbejdersamtaler på skolen, er planlagte og velstrukturerede, at der er klare aftaler og arbejds gange, fx virksomhedsplaner, årsplaner og forsøgs- og udviklingsaktiviteter. En samarbejdende lærergruppe, der er kendetegnet ved et velfungerende kollegialt samspil på tværs af medarbejdere, uanset alder, viden, holdninger og erfaringer.

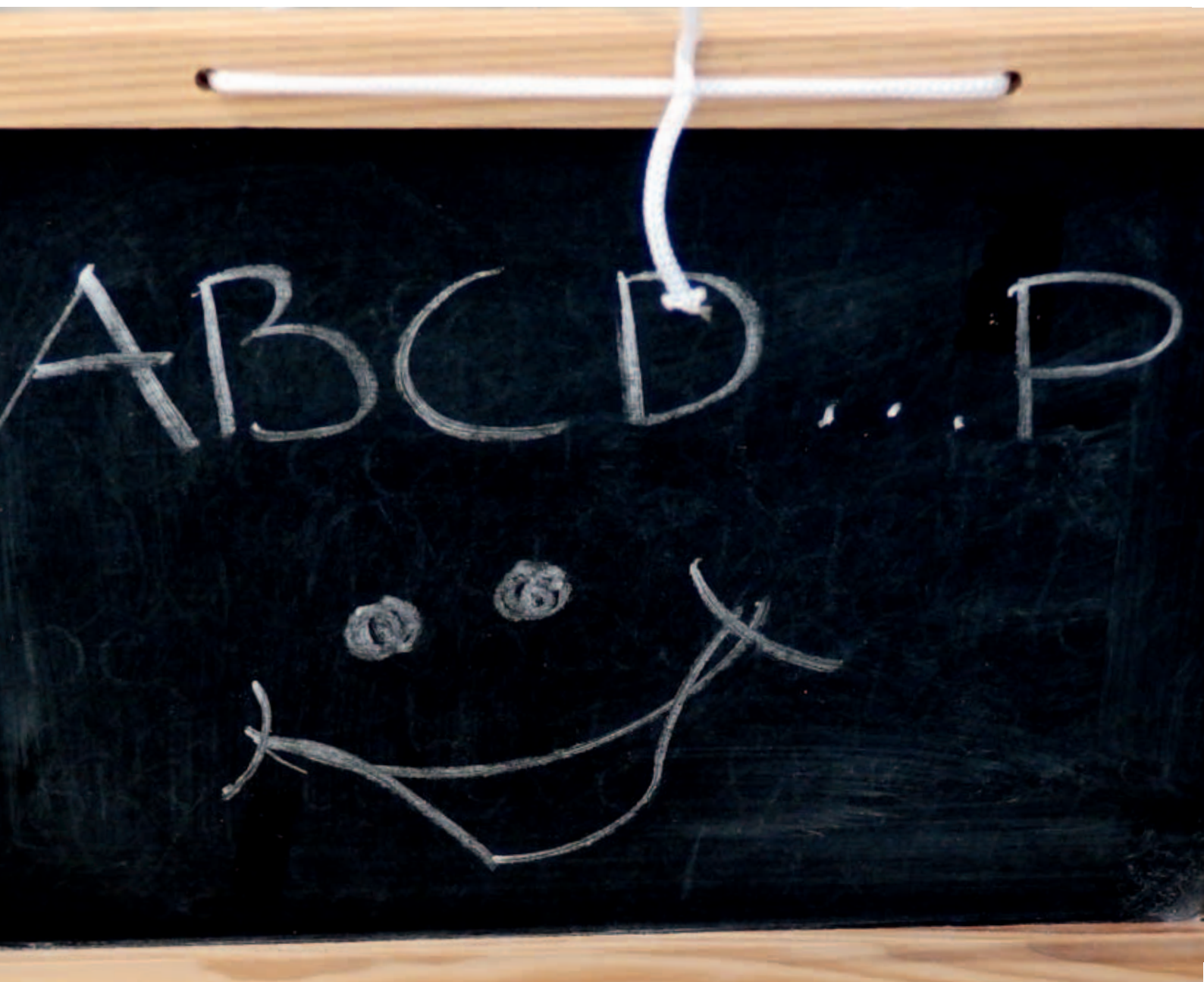
Læringsorienterede elever: Herved forstås motiverede elever, som gerne vil lære og er optaget af at præstere fagligt godt. Det er især på skoler med elever med en stærk social baggrund, at læringsorienterede elever findes.

Et tydeligt værdigrundlag: Herved forstås, at skolens værdigrundlag er kendt af alle på skolen, og at værdigrundlaget er integreret i skolens hverdagspraksis

Vi mener, at disse forhold gør sig gældende på enhver privatskole – eller i det mindste er opskriften på den gode skole. Og bemærk: Tre forskerteams opstiller uafhængigt af hinanden en række "formler og forhold", der i høj grad lapper over. Identiske er de ikke, men tæt på. Man fristes til at formulere den sentens, at "ikke to skoler er ens, men det er de utallige modeller, der fortæller, hvad der må gøres"!

⁹ "Ro og klasseledelse i folkeskolen – rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse", p. 37, UVM 2014

¹⁰ Fink-Jensen, K.W., Mørck, L. L., Jensen, U. H. & Kragh-Müller, G. (2004): Skolepraksisforhold der fremmer og hæmmer læring. En undersøgelse af »De gode eksempler« på klasseniveau. København: AKF Forlaget.

Kommunen

Samarbejde på kryds og tværs

"Udgangspunktet er børnene, så kan det andet være lige meget"

Pia Allerslev

I de fleste kommuner er der et konstruktivt og anerkendende samarbejde mellem kommunen og de frie grundskoler. Enkelte steder er det ikke eksisterende. Vi har tidligere berettet om et anstrengt samarbejde med politikerne i Københavns Kommune. Dette er nu vendt 180 grader! Som Børne- og ungdomsborgmester Pia Allerslev udtrykte det:

"Udgangspunktet er børnene, så kan det andet være lige meget".

Ordene faldt ved et møde i maj på Københavns Rådhus, hvor der deltog et halvt hundrede repræsentanter fra de frie grundskoler. De frie grundskoleforeninger, herunder Danmarks Privatskoleforening, har i årevis ønsket at skabe en platform for at styrke kommunikation, videndeling, erfaringsudveksling og gensidig forståelse – praktisk som politisk – til gavn for både folkeskoler og de frie grundskoler i Københavns kommune.

En uvurderlig part

Det er ikke længe siden, at det meste af kommunikationen mellem Københavns Kommune og de frie grundskoler foregik via medierne – og retorikken var anspændt. Nu synes alle heldigvis at være indstillet på samarbejde, til gavn for børnene. Pia Allerslev anerkendte de frie grundskolers rolle i København:

"Vi kommer ingen vegne ved at råbe af hinanden i medierne. I er en uvurderlig part af skoletilbuddet i København".

DP kvitterede for kommentarerne og roste kommunen for at igangsætte samarbejdet med konkrete initiativer. Københavns Kommune vil bl.a. tilbyde

de frie grundskoler adgang til sprog-vurderinger og uddannelsesdage for børnehaveklasseledere. Pia Allerslev kaldte mødet "historisk". Danmarks Privatskoleforening håber, det bliver det første blandt flere, der kan styrke videndelingen mellem kommunernes skoler og de frie grundskoler. Og Københavns Kommune kunne meget fint være mønsterkommunen!

Åben Skole

Åben Skole afholdes i år den 6. november. Vi håber, at mange privatskoler sammen med de andre frie grundskoler og folkeskoler i kommunen vil invitere indenfor. Vi vil gerne hjælpe alle forældre med at skabe sig et godt overblik og en kvalificeret baggrund for at træffe den store beslutning om, hvor barnet skal gå i skole. DP-skolerne har givet udtryk for, at de helst på lokalt plan vil aftale kampagnens indhold og annonceringen mv. Vi håber, at mange skoler vil bakke op om initiativet. Følg med på hjemmesiden: www.aabenskole.dk.

Vi lærer af hinanden (Ny Nordisk Skole)

Der er desværre ikke så mange af privatskolerne, der deltager i Ny Nordisk Skole. Det er en skam, for man lærer meget af og hos hinanden ved deltagelse i det tværgående forandringsprojekt for uddannelsessystemet i Danmark. Med afsæt i danske og nordiske værdier udfordres den pædagogiske og lærings-

mæssige praksis og gennem samarbejde i netværk, videndeling og udvikling af egen pædagogisk praksis arbejder institutionerne for, at alle børn og unge bliver så dygtige, de kan – uanset social baggrund.

Det var en dejlig dag, da foreningen i maj deltog i præsentationen af et NNS-projekt på Skt. Josefs Skole i Roskilde, der i et års tid har samarbejdet med en kommunal folkeskole og et lokalt gymnasium om undervisningen.

Undervisningsminister Christine Antorini deltog i arrangementet og havde mange spørgsmål til eleverne, der fremviste forskellige eksempler på gode forløb – bl.a. et meget fint brobygningsforløb. Hun fremhævede med rette Roskilde Kommunes medvirken, der havde muliggjort en fin konsulent- og forskerdækning af projektet.

Skoleleder ved Skt. Josef Skole Thorsten Dyngby sagde om samarbejdet:

"Det har ført til øget vidensdeling, hvilket inspirerer og giver mod på at afprøve nye undervisningsformer. Vigtigst af alt kommer samarbejdet mellem lærere og forskere også eleverne til gode, da de bliver præsenteret for varieret og virkelighedsnær undervisning".

Staten og Samfundet

Anerkendende hilsen til "storebror"

Folkeskolen er udsat for store strukturelle og indholdsmæssige ændringer i disse år. Foreningen ønsker ikke at blande sig i, hvordan folkeskolen skal indrette sig. Og så alligevel, for folkeskolen er den største uddannelsesinstitution i alle henseender, uanset privatskolerens uomtvisteligt store og væsentlige rolle og betydning for den samlede grundskole og samfundet som helhed. Vi har ønsket at sende "storebror" en anerkendende hilsen. Uanset de mange mislyde omkring folkeskolen er dens betydning for samfundet og for os, der udgør et godt alternativt skoletilbud til skolesøgende forældre og børn, enorm! Og vi kan lære noget af hinanden. En symbiotisk sameksistens med – kunne man håbe – stigende samvirke er vores forhåbning. Den stærkeste formulering er ikke stærk nok: De to grundskolesektorer er hinandens væsentligste forudsætning.

Vi har en god grundskole i Danmark, hvis vi har en god og velfungerende folkeskole og en række gode alternative og holdningsbaserede tilbud. Det er også baggrunden for, at Danmarks Privatskoleforening har anbefalet skolerne bestyrelse og ledelse at drøfte indholdet af folkeskolereformen og sammenholde det med skolens eget tilbud.

Det rigtige sted at starte

Folkeskolereformen har som bekendt kun indirekte betydning for frie grundskoler, der ikke er forpligtet til at indføre reformens elementer. Og en fri grundskole er en forretning, der skal klare sig i konkurrencen med folkeskolen og andre frie grundskoler. Vi forestiller os, at alle skoler – også de private – kun kan overleve ved løbende at kvalitetssikre, kvalitetsevaluere og kvalitetsudvikle under-

visningen, der er skolens kerneydelse. På en fri grundskole har man desuden en helt særlig opgave i at fastholde, fortolke og udvikle skolens værdigrundlag. At noget har værdi betyder, at noget er bedre eller vigtigere end noget andet. Noget er kvalitet og andet er ikke. Det er gennem praktisering af værdierne, at skolen gør en forskel og adskiller sig fra andre. Både folkeskolereform og arbejdstidsreform har på mange privatskoler givet anledning til at se på skolens undervisningstilbud i relation til skolens formål og værdisæt. Det er det rigtige sted at starte.

Udviklingen i folkeskolen

Lidt om de strukturelle ændringer. Generelt er folkeskolens situation fortsat præget af skolenedlæggelser og -fusioner, hvor både klasser og skoler er blevet større og færre. De knap 1600 folkeskoler i 2007 var i 2012 reduceret til 1314, idet antallet bare siden 2009 er faldet med 230 skoler, mens den gennemsnitlige klassekvotient er steget med 5% til 21,4 og det gennemsnitlige elevtal pr. skole med 20% til 444 elever.¹¹ Det giver meget uro mange steder og nærer mange fordomme om de frie grundskoler, men igen må vi sige, at det er kommunalpolitikkerne og ikke forældrene, der lukker ofte meget velfungerende folkeskoler ned.

Det indholdsmæssige – folkeskolereformen har dog forståeligt fyldt mest (meget?) det seneste år.

Lad os lige friske reformens tre overordnede indsatsområder op:

- A. En længere og varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring
- B. Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere
- C. Få klare mål og regelforenklinger

En længere og varieret skoledag

I den lidt ophedede debat i højsommeren var det som om, at mange af aktørerne på folkeskoleområdet gjorde alt for at underkende indsatsområderne og ikke ønskede at forstå de gode intentioner – dog med en klar undtagelse: eleverne, som meget klart gennem deres formand, Miranda Dagsson, revsede lærerne med denne salut. "De må altså se i øjnene, at reformen er kommet for at blive. Det er mit ønske, at de lægger brokkeriet væk ... jeg kan ikke ændre deres holdning, men jeg vil bede dem gemme den væk".

Mange forældre og lærere var nu pludselig bekymrede for den længere skoledag – egentlig med stort set den samme begrundelse, at forberedelsen (og lektierne) med fordel kunne klares hjemmefra.

Så kunne den fleksible arbejdstilrettelæggelse fastholdes. Folkeskoleforældrene tyede endda til at oprette en ny forældreforening: "Folkeskoleforældre", hvor talsmanden Thomas Høi fremførte, at:

Antal skoler ¹²	2010	2011	2012	2013
Frie grundskoler	506	520 (+14)	537 (+17)	548 (+11)
Folkeskoler	1.503	1.377 (-126)	1.318 (-59)	1.312 (-6)

¹¹ Politiken forsiden 23.12.2013 og Signe Holm-Larsen: Mærke-hjertesager og adgangskrav – uddannelserne i folketingsåret 2013-2014

¹² <http://uvm.dk/Service/Statistik/Statistik-om-folkeskolen-og-frie-skoler/Statistik-om-grundskoler/Antal-grundskoler>

"Det er mit ønske, at de lægger brokkeriet væk ..."

Miranda Daggon
elevernes formand

"politikere med en uskøn blanding af u-sandheder og myter (har) markedsført, at hvis man bare øger timetallet, så er alt godt".

Timetal

Således blev det igen påvist, at forældre, elever, skoler og lærere er forskellige. Ikke to af dem er ens. Det er sandelig en umulig opgave at lave skole, som Løgstrup så rigtigt påpegede det. Forældrene truede med at flytte børnene til privatskolerne, selv om vi ved, at rigtig mange forældre faktisk vælger privatskolen netop på grund af det større timetal i først og fremmest dansk, matematik og sprogfag. Fortrængt er det åbenbart, at reformen faktisk forsøger at rette op på den kedelige kendsgerning, at:

"indførelsen af femdagesugen i 1970, afkortningen af lektionslængden og de senere årtiers stadig stærkere økonomistyring tilsammen har bevirket en så massiv timetalsreduktion på folkeskolens 1.-9. klassetrin, at selv det relativt pæne timetalsløft i 2014 ikke har været nok til at opnå samme timetalsniveau som i 1960!"¹³

Det er kun

"fremmedsprogsundervisningen og historie-samfundsfag, som står stærkere i 2014 end i tidligere perioder, hvilket harmonerer godt med samfundets internationalisering og tidens individ- og konkurrencefokusering".¹⁴

Mange af vores skoler har brugt folkeskolereformen til at se på at se på bl.a. timetal. 60 procent af den tid, som undervisningstimerne er blevet udvidet med i folkeskolen, anvendes til de to grundlæggende fag dansk og matematik.

Specialundervisning og inklusion

Vi håber på snart at kunne præsentere skolerne for et nyt system for tildelingen af tilskud til elever med særlige undervisningsbehov. For DP har det været afgørende, at der gives et tilskud til eleven/skolen, således at eleven får en reel støtte og skolen en rimelig dækning for omkostninger. Vi har accepteret, at der gives en fast takst/elev – uanset behovet, som dog fortsat af PPR skal kunne opgøres til at have et omfang af mindst 9 klokketimer. Vi har villet undgå et tilskudssystem, der opererer med en skoletilskudsdel, således som inklusions-tilskuddet gør det i dag. Pengene skal følge/tildeles eleven, der har behovet. Med det planlagte system vil skolerne kunne oppebære et acceptabelt tilskud.

Skoleforeningerne overvejer også forskellige løsninger, der skulle kunne tage højde for udgiftsstrukturen i folkeskolen. Som beskrevet ved talrige lejligheder, påtager de private skoler sig deres del af opgaverne og ansvaret. Men vi må insistere på, at finansieringen – hvilket vil sige balancen med folkeskolens udgifter – herunder en korrekt kommunekontering – er rimelig. Vi vil ikke bringes i en situation, hvor det almene skolebudget skal holde for i højere grad end i dag.

Ved en løbsk udvikling kunne vi hurtigt komme i den situation, som folkeskolen netop har fået ændret på – altså et budget, hvor op til 30 % gik til specialundervisningsudgifter. Denne ubalance har på mange måder været meget dyr for folkeskolen.

"Den inkluderende skole"

DP har fuld forståelse for KL's nyorganisering af specialundervisningen. Dog

må vi mane til en vis besindelse. Det er ikke alle specialundervisningsopgaver, der løses ved en gang "inklusion". Det er jo umuligt at være uenig i et uddannelsessprog, der udelukkende benytter sig af det positive "sprog". Hvem går ikke ind for inklusion, empati, bæredygtighed, innovation og fremtidsorientering? Alle skolefolk (og altså også dem på Slotsholmen) må være meget opmærksomme på, at termen "den inkluderende skole" ikke bare bliver et nyt buzzword

"for et kolossalt problem og mange utilpassede børns konfliktfyldte og ensomme tilværelse, som ikke er borte, fordi vi kalder skolen inkluderende".¹⁵

¹³⁺¹⁴ Signe Holm-Larsen: Elevtimetal i folkeskolens fag fra 1960 til 2014 – fra den Blå Betænkning til heldagsskolen

¹⁵ "Løgstrup og skolen" af David Bugge, Klim 2014 (Bente Kasper Madsen, p 102)

Forfatteren Merete Pryds Helle¹⁶ er inde på det samme, når hun fortæller om sit møde med det italienske skolesystem, hvor man omkring de handicappede kan skabe en sådan positiv stemning, at de andre forældre beder om at få deres børn i en klasse med handicappede. I Italien er budgetterne mere skrabede end her, og der findes ingen specialskoler, men klasser med handicappede har en bedre lærernormering og et færre antal elever end snittet. Merete Helle er fortsat en varm fortalere for den inkluderende skole, men skolen er kun inkluderende, hvis man sørger for rimelige vilkår for ALLE eleverne.

Når inklusion bliver til eksklusion!

I overgangsperioden frem mod inklusion af næsten alle elever har begrebet 'inklusionselever' dækket de tidligere ekskluderede elever. Målet med skolen for alle er imidlertid, at alle elever bliver forstået og mødt som elever – om end forskellige. Hermed ophører relevansen af begrebet om 'inklusionselever', eftersom alle elever uanset forskelle i funktionsmåder vil indgå som del af elevgruppen. Der bliver således på sigt ikke behov for at udskille og udpege bestemte af klassens elever som 'inkluderede' i modsætning til andre elever.¹⁷ Inklusion er et højt prioriteret emne – også på privatskolerne. På de frie grundskoler er alle specialundervisnings eleverne inkluderet i normalundervisningen af den simple årsag, at skolerne ikke må være specialskoler eller have specialklasser. Derfor bliver det langt mere interessant at lægge vægt på en vurdering af elevernes sociale inklusion, deres deltagelse og ikke mindst deres psykologiske inklusion – deres oplevelse af at være en del af klassefællesskabet.

Vi kalder det ikke inklusion, men undervisningsdifferentiering.

Ensidige drøftelser

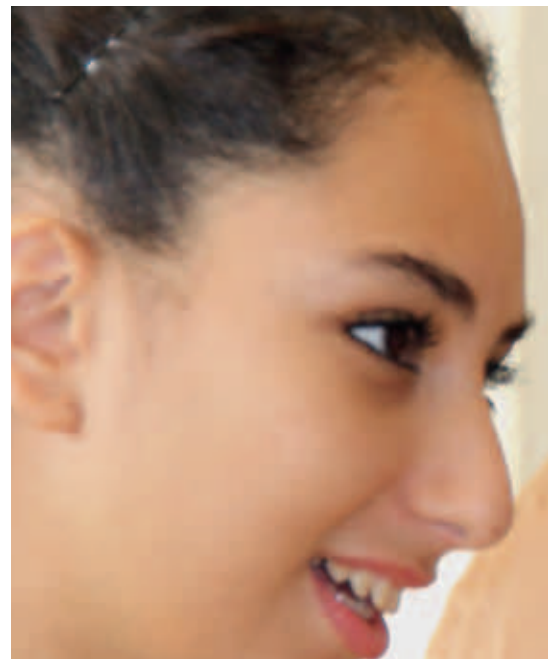
Drøftelserne om inklusion fylder meget. Den forekommer os noget ensidig. En problematik, der ironisk beskrives i artiklen 'Formand om inklusion: Tonen er blevet meget skinger' i Politiken d. 16. juni 2014:

"Inklusion handler om, at nogle umulige børn skal undervises sammen med nogle velfungerende børn. Og inklusion fører næsten ikke andet end konflikter og problemer med sig".

Privatskolerne blev revet ind i debatten med overskrifter som "elever strømmer til privatskolerne pga. inklusion". Men sådan tror vi ikke, det forholder sig, og KL konkluderer i et notat fra juli 14, at der ikke kan dokumenteres en systematisk sammenhæng mellem omfanget af inklusion og tilbøjeligheden til at vælge folkeskolen. Måske forholder det sig omvendt! Færre inklusionselever i folkeskolen betyder så flere elever på de frie grundskoler.

Medierne tegner næsten entydigt et billede af, at inklusionen ikke fungerer i folkeskolen. Men det er jo ikke sådan, at inklusion alle steder giver store problemer. KL's analyse kan også ses som et tegn på, at det lykkes fint på rigtig mange skoler. Inklusionsindsatsen er jo slet ikke så forfæjlet, som den bliver gjort til. På en velfungerende skole i en velfungerende klasse med engagerede lærere kan man godt inkludere flere elever, uden at det giver problemer. Det gælder for folkeskolen, og det gælder for den frie grundskole. Vi må – skoler

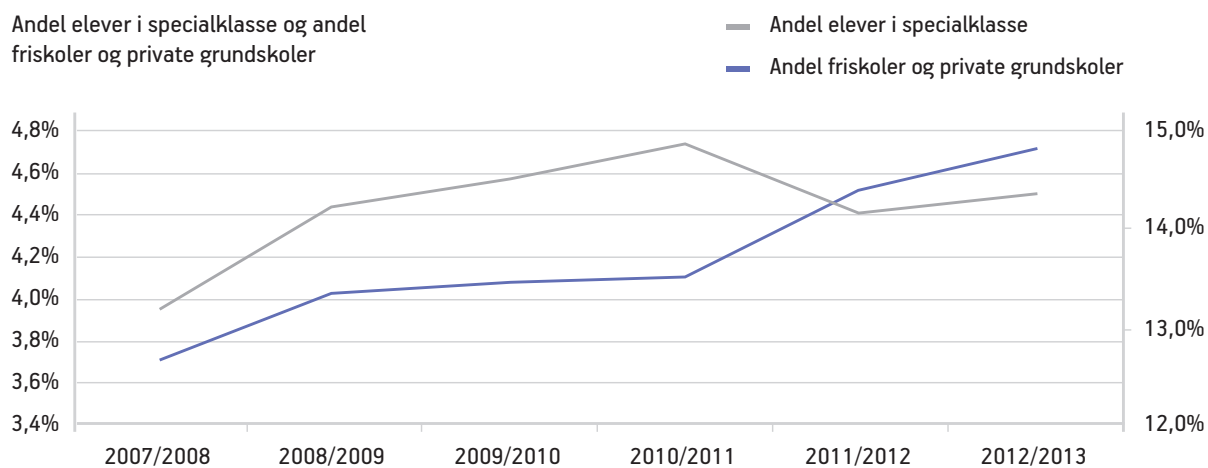
og forening – hjælpe hinanden med at gøre medier og politikere opmærksomme på, at de frie grundskoler faktisk på en særdeles konkret og dokumenterbar måde løfter inklusionsopgaven meget fint. Her vil vi gerne fremhæve kostskolerne, som gennem en målrettet indsats på et ofte udfordrende grundlag har mestret at skabe trygge og inkluderende skolemiljøer, hvor skolen gennem professionelle, stærkt faglige og personlige målbeskrivelser (for den enkelte og for skolen) har inkluderet således, at der ofte ikke alene afsluttes med gode prøvekarakterer, men også på en måde, hvor begrebet mønsterbryder måske fortæller meget mere end alle tallene.

¹⁶ Politiken, d. 09.08.14, Debat, p. 5.

¹⁷ Ro og klasseledelse i folkeskolen – rapport fra ekspertgruppen om ro og klasseledelse, UVM 2014

Andel elever i specialklasse og andel friskoler og private grundskoler

Kilde: UNI-C's databank. Tabel (EGS) Bestand og GRS Klassetype og Institutioner og Tid – Skoleår.
Anm.: Specialklasser dækker alle institutionstyper.

¹³⁺¹⁴ Signe Holm-Larsen: Elevtimetall i folkeskolens fag fra 1960 til 2014 – fra den Blå Betænkning til heldagsskolen

I I KL-notatets hovedkonklusioner opremses det i øvrigt (måske overraskende for nogen), at tilbøjeligheden til at tilvælge folkeskolen (eller fravælge den) heller ikke kan forklares ved øvrige variable som klassekvotienten, udgiften pr. elev, karaktergennemsnit eller lærerfravær. Der er hverken sammenhæng med de absolutte niveauer eller de relative ændringer.

Vi arbejder for, at inklusionstilskuddet skal afskaffes – eller måske sagt med en relevant term – integreres i det almene driftstilskud. Inklusion er en almen pædagogisk organisation og metode, som adresseres hele klassens undervisning m.v.

Få og klare mål

Nye fælles mål vil og bør være et tema på mange skoler i år. En fri grundskole skal stå mål med folkeskolens undervisning, og mange af vores skoler har adopteret hele eller dele af pakken "Fælles mål". For håndværk og design, madkundskab, de fremrykkede fremmedsprog og valgfaget medier gælder de nye Fælles Mål allerede nu (august 14). De andre mål træder i kraft i skoleåret 2015/16. Som følge af den politiske behandling af erhvervsuddannelsesreformen er det blevet besluttet, at de nye Fælles Mål for Uddannelse og Job også træder i kraft fra august 14.

Målenes byggeklodser

Ligningen for de nye Fælles Mål er: Viden + Færdigheder = Kompetencer. I en skolesammenhæng er vi ikke entydigt begejstret for kompetencebegrebet, men det går an, når "viden" indeholdes heri. Også fordi viden i privatskolernes

oversættelse er dannelse. De overordnede kompetencemål er bygget op af byggeklodser, som er konkrete mål for den viden og de færdigheder, som eleverne skal tilegne sig. Målene opstilles i faser, som tydeliggør den udvikling, eleven skal igennem i et skoleforløb. Der opstilles opmærksomhedspunkter for udvalgte kerneområder i dansk, matematik og børnehaveklassen. Opmærksomhedspunkterne beskriver det grundlæggende niveau, som er en forudsætning for, at eleven kan få udbytte af de efterfølgende klassetrin i alle fag. Der gives også eksempler på udfordringsmål, der kan udfordre de dygtigste elever. Populært sagt skal læreren nu starte med målene frem for med indholdet af undervisningen.

Fra input til output

De nye fælles mål er en del af den historiske "trend", hvor vi er gået fra inputstyring (indholdet) til outputstyring (målet). Allerede med 7-trinsskalaen blev denne tankegang indført. Fra da af kunne ingen lærer med rette give nogen elev en karakter uden at vide, hvad målet i faget var. Det forekommer os også at være den rigtigste måde professionelt at forberede sin undervisning på. I modsætning til den "façon", hvor en lærer underviser i et bestemt emne eller tema, fordi det er et spændende emne, og at dette mere "lystbetonede" indholdsvalg går forud for de egentlige læringsmål. Som udgangspunkt mener vi, man er gået den rigtige vej med nye fælles mål. Hvis man skal have "nationale Fælles mål", skal det være operationelle mål.

Evalueringer har vist, at Fælles Mål 2009 er for utydelige og svære at bruge. De har også vist, at lærerne ikke har været klædt på til at arbejde med mål. Det har været overladt til den enkelte lærer at vurdere, hvornår og hvordan under-

visningen skal føre til elevernes læring. Formålet med de nye mål er at give et redskab, som lærerne kan bruge i deres daglige undervisning, og som kan sikre systematik i koblingen mellem undervisning og elevernes læring. Det synes vi, det virker til, man er lykkedes med.

DP konstaterer, at skolens faglige indholdsformidling og -opfyldning herefter i højere grad skal ske i henhold til et lærings- end et undervisningsaspekt. Denne ændring i aspektet kan vel meget enkelt "oversættes" til de frie grundskolers pædagogiske frihed – herunder friheden til selv at sammensætte de metodiske og didaktiske undervisnings/læringsformer, således som de bedst kan understøtte og spille sammen med skolens værdigrundlag

De frie grundskoler, der vælger at benytte Fælles mål, vælger en form for adoption af folkeskolens undervisning på følgende punkter: Benævnelse af fag, fagrække, progression og læringsmål. En fri grundskole skal også, selv om den ikke følger Fælles mål leve op til en række krav om mål og målbeskrivelser. Disse ændrer sig ikke med de nye fælles mål. I praksis er slutmålene givet. Den frie grundskole beslutter selv "vejen ad hvilken".

Godt med ambitiøse mål

Lovgiverne har været opmærksomme på, at det langt fra altid er sådan, at ekstra timer i et fag automatisk medfører bedre resultater. Bevidst målstyring og evaluering kunne være et andet svar – og ikke sjældent mere relevant. Lovgiverne har stillet tydelige mål op for skolerne. Mindst 80 % af eleverne skal være gode til at læse og regne i de nationale test, og andelen af de allerdygtigste skal stige år for år, ligesom andelen af elever med dårlige resultater skal reduceres.

Viden + Færdigheder = Kompetence

Vi synes, det er fint, at der er opstillet så konkrete mål og kriterier op for reformens succes. Herligt med nogle ambitiøse mål – undervisning er ikke festtaler og paragraffer. Det er benhårdt arbejde, hvor resultaterne – læringen – bør være det afgørende fokusfelt. Evalueringen af både de pædagogiske og de økonomiske konsekvenser af lovændringerne, herunder de nye arbejdstidsregler, er af Finansministeriet overdraget til konsulentfirmaet McKinsey.¹⁸ Den meget omfattende målstyring er naturligvis inspireret af skoleudviklingsaktiviteterne i Toronto; det samme er de tre nationale mål – herunder de opstillede for Ny Nordisk Skole. Målene er gjort operative i den forstand, at der kan måles på dem.

Målbare mål! Men hvis kommunerne ikke viser resultater, hvad sker der så? Jens Rasmussen anfører¹⁹, at det er der to svar på. Det ene er kendt fra uddannelsespolitikken i USA:

"Get tough on those at the bottom and reward those at the top".

I Toronto opdagede man hurtigt, at der var et andet svar, der i højere grad sikrede målopfyldelsen. Her valgte man i stedet for at straffe de ringest præsterende skoler at støtte disse på forskellig måde.

Der er nok både gulerod og pisk i den danske udgave, og det skal fremhæves, at reformen følges op af en ganske stor indsats på efter- og videreuddannelsesområdet. Samtidig er der etableret et korps af læringskonsulenter, og der stilles et omfattende og eksemplarisk undervisningsmateriale til skolernes rådighed. Vi forventer naturligvis, at de frie grundskoler tilsvarende i et vist mål kan trække på disse ressourcer. De faglige mål er jo oftest de samme.

¹⁸ Politiken.dk 25.2.2014 og Undervisningsministeriets pressemeddelelse 20.3.2014.

¹⁹ Asterisk, nr. 70, juni 14, p.22.

LEJSTRING

TRIVSEL

geværd

DANNELSE

GERRIGHED

Ytringsfrihed

gagement

SELVVÆRD

MOTIVATI

Dannelsen

Pseudoaristokratisk opdragelse med finkulturelle særinteresser og spidsborgerligt snobberi?

En række skolefolk har kritiseret folkeskolereformen for at gøre det af med dannelsen i folkeskolen – blandt mange Bente Kasper Madsen²⁰, der skriver:

"Kompetencetænkningen er en del af måltænkningen og indebærer en "atomisering og en "universalisering" af dannelsen. Intentionen med kompetencetænkningen er at rette fokus på eleven og elevens udbytte. Det er en god intention. Kompetencebegrebet begyndte som et opgør mod gold pensumtænkning, men"

– fortsætter hun –

"det er havnet i netop dét, man gjorde op med, nemlig ukritisk fokus på målopfyldelse – og bliver så ... (..) til en gennemgribende umyndiggørelse af elever og lærer".

Gang på gang advarer Løgstrup imod, at det evindelige krav om metode og metodisk regnskabsaflæggelse tager overhånd. Interessen for, hvordan man går til en sag, indfinder sig ofte på bekostning af interessen for selve sagen²¹.

På Privatskolerne er vi nok ikke så bekymrede for dannelsens placering. Vi tror, at børnenes livsduelighed – og det er dannelse! – vil vokse med reformen. Et godt sted at lære og et godt sted at være – er den simple formel for den gode skole. Det bemærkes, at børnenes bedre trivsel er et af tre nationale mål for folkeskolens udvikling. En ekspertgruppe nedsat af ministeriet er i fuld gang med at udvikle indikatorer for elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro og orden. Det skal danne grundlaget for, at kommuner og skoler kan arbejde systematisk og målrettet med at styrke elevernes trivsel.

Pseudoaristokratisk opdragelse

Vi tror ikke på, at dobbelt så mange ordensregler giver dobbelt så kompetente elever. Vi tror på kombinationen "viden og dannelse". Dannelse er et begreb, der ofte misforstås og ganske fejlagtigt i privatskolesammenhænge udlægges som en pseudoaristokratisk opdragelse med finkulturelle særinteresser og spidsborgerligt snobberi.

Danmarks første sociolog Claudius Wilkens taler om "intellektuel dannelse, hjertets dannelse, karakterens, viljens eller sædelig dannelse, æstetisk dannelse, legemlig dannelse og formel eller selskabelig dannelse". I vores opfattelse en smuk opremsning af de hensigter, en skole ideelt set må have med sine elever og den proces, der i dag obligatorisk udgøres af et 10-årigt skoleforløb.

Dannelse lader sig ikke direkte oversætte til engelsk. Men tidens toneangivende skoleforsker, John Hattie ved godt, hvad det handler om. Når han kritiseres for at glemme, at skolen er mere end målbare elevpræstationer, svarer han som regel, at evnen til at reflektere og tage aktivt del i samfundet hænger uløseligt sammen med ens faglige skoleresultater.

DP-projektet: Privatskolernes faglighed og anstrengelsens poesi

En høj faglighed er en værdi og et mål for de fleste privatskoler. "Faglighed" fortolkes ikke ens på alle privatskolerne. Det kommer til udtryk på mange måder – og det er godt! "Fagligheden" som værdi og begreb bør være i spil på alle skoler: Hvis faglighed er lig med kvalitet, hvad giver så kvalitet? Et svar herpå er ekstra interessant lige nu, hvor den høje faglighed (måske) er hovedformålet med folkeskolereformen. Alle skal blive dygtigere. Overliggeren skal løftes. Det er vi med på, og mon ikke vi også kan blive dygtigere. Desuden giver

Faglighed i privatskolerne vil traditionelt sige, at der lægges vægt på at give eleverne fundamentale kundskaber inden for de humanistiske, naturfaglige og praktisk/musiske fag, således at disse gøres operationelle – målet er at skabe kvalificerede og kompetente samfundsborgere. Fagligheden er udgangspunktet for selvstændighed og kreativitet. Faglighed understøtter individets og samfundets behov. Fagligheden er med til at dæmpe op for dumhed og manipulation. Grundlæggende kundskaber og færdigheder giver redskaber og ballast til at være konstruktive – og til at have kritisk sans.

Værdierne gør forskellen /DP

Erhvervsuddannelsesreformen, som vi ser meget positivt på, os en anledning til at markere, at der ikke skal gå "alment gymnasium" i det hele! Vi håber, at skolerne også vil påtage sig et ansvar i forhold til en øget fokusering på området og en opbakning til de foreslåede principper og initiativer, som vel i en eller anden forstand også kan inspirere de frie grundskoler.

DP har derfor i samarbejde med Metro-pol taget initiativ til at få undersøgt fem udvalgte medlemsskolers pædagogiske praksis med det formål at finde de faktorer i skolernes praksis, der netop gør disse til højt præsterende skoler i forhold til elevernes faglige såvel som personlige og trivselsmæssige udvikling. Hvad er det i skolernes rammebetingelser, undervisningsmiljø samt værdimæssige og sociale kontekst, der skaber forudsætninger for elevernes gode læringsresultater? Undersøgelsens sigte er dels at kortlægge de faktorer, der fremmer de frie privatskolers faglige udvikling, dels at bidrage vidensmæssigt i forhold til den pædagogiske og didaktiske udvikling af den samlede danske grundskole og derigennem kvalificere og nuancere den uddannelsespolitiske debat om de forskellige grundskoletilbud, som findes i Danmark.

Vi håber på at kunne præsentere undersøgelsens resultater ved årsmødet i 2015.

²⁰ "Løgstrup og skolen" af David Bugge, Klim 2014, (pp.100-101)

²¹ "Løgstrup og skolen" af David Bugge, Klim 2014 (p. 58)

Lovgivningen, overenskomsterne og økonomien

Hvem skulle ellers sætte dagsordenen?

Folkeskolereformen og den forkætrede lov nr. 409 om de kollektive overenskomster har betydet, at foreningens informations- og kursusaktiviteter nok har fyldt mere end nogen sinde tidligere. Bestyrelsen vil gerne takke Sekretariatet for den store indsats. De samme love har medført en stormflod af uddybende bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger mmm. Dette har så igen været medvirkende til, at foreningen har afgivet et rekordstort antal høringsvar.

Vuggestuer og nulte nullere

Vi glæder os over, at det nu er blevet muligt at oprette vuggestuer på de frie grundskoler. Vi er overbeviste om, at det mange steder vil give bedre muligheder for et sammenhængende barne- og voksenliv. Der er flere initiativer i gang på skolerne.

Vi har stadigvæk store og uløste problemer med at sikre tilskuddet til heltidsfritidsordninger og førstarterne – de såkaldte "nulte nullere", som overføres fra de kommunale børnehaver forud for barnets skolestart i august. Det er ikke fair i forhold til familierne og deres valg af skole, at kommunens midler ikke følger barnet.

Tvindspøgelset

Desværre kom der i denne omgang ikke noget ud af et lovinitiativ fra oppositionen, hvorefter de frie grundskoler skulle gives de samme muligheder som folkeskolen for afdelingsopdelte skoler. En opblødning af afstandskriteriet er særdeles påkrævet. Vi håber på et snarligt nyt forsøg. Tvind er fortsat en by i Vestjylland, men den behøver vel ikke for evigt at antyde den begrebsmæssige forståelse, som handler om en dengang berettiget frygt for skoledynastier og monopolisering. Tvindlovens meget negative indvirkning på de frie skolars vilkår må snart være fortid. Både Amdi og spørgelset er forduftet. Nu skal vi videre!

Overenskomsterne

For foreningen har det i implementeringen af de nye arbejdstidsregler været det vigtigste at sikre, at hver skole og leder netop kunne finde sin egen vej og ordning. Det var vel under OK-13 det væsentligste ønske overhovedet at sikre lederne bedre muligheder for at udøve ledelsen. Vi har ikke haft noget ønske om at ensrette de lokale forståelser eller aftaler, ligesom vi tydeligt har signaleret, at det heller ikke er fagforeningens opgave. Nogle har hævdet, at vi i denne sag har løftet den ideologisk-idealistiske (og teoretiske) fane for højt og fornægtet realiteterne på gulvet. Et er fra Ny Kongensgade at komme med alle de fine "forståelser", et andet at realisere de skrevne og uskrevne "aftaler" – kort sagt – at få "maskineriet" til at fungere.

Vi har – som lederne har insistet på – det i seneste 10 år – arbejdet for, at lederne fik nogle bedre ledelsesværktøjer. Vi har – hvem skulle ellers – forsøgt at sætte den dagsorden at undgå, at de nye værktøjer blev devalueret fra begyndelsen. Vi har tidligere set, at nye muligheder nærmest var tabt på gulvet med det samme. Vi har ønsket, at hver skole fandt netop den model, der passede den bedst. Ikke to skoler er ens. Vi ved knap nok endnu, om foreningen er lykkedes hermed. Men vi konstaterer og hilser med glæde, at det ser ud til, at der er etableret meget forskellige modeller på skolerne lige fra aftaler og forståelser, der ikke adskiller sig meget fra det, vi kendte, til noget, der vil ændre skolens hverdag i betydeligt omfang.

Sagt lige ud, så er det da ikke med den store begejstring, at vi her i efteråret igen må i gang med overenskomstforhandling med lærerne, pædagogerne og TAP'erne. Vi håber, forhandlingerne

vil få et mindre dramatisk forløb end sidste år. Det er vel forudsigeligt, at nogle af de gamle "knaster" vil komme frem igen. Der er også fortsat nogle store udfordringer i forhold til "overlapningsproblematikker" mellem lærer- og pædagogoverenskomsten.

Økonomien

Driftstilskuddet til skolerne er fortsat utilfredsstillende. Vi brækker os ikke, når folkeskolens udgiftsniveau flader ud. Det er selvfølgelig en ærgerlig prioritering, at specielt grundskolen rammes af besparelser m.v. Men vi har forståelse for, at samfundet/staten må prioritere og forfølge enhver mulighed for at fastholde og sikre velfærdssamfundet. Og det er kun sundt, at vi alle – indenfor og udenfor skolen – forholder os hertil. Børn og forældre har mange forestillinger om det gode liv – og de handler ikke alle om skolen. Derfor må vi sammen med kollegerne i folkeskolen løfte skolens anseelse. Vi må vise, hvorfor vi er så nødvendige. Vi må sammen vise, at en (ud)dannet befolkning på alle måder kan bidrage til samfundets videreudvikling, så vi undgår den noget negative forventnings- eller krisespiral, som alt for mange så ureflekteret bidrager til. Hvis vi ikke tror på fremtiden – og det er børnene på alle måder! – så find en anden branche eller et andet land!

Privatskolerne vil gerne løfte forventningerne, overliggeren, fællesskabet, ansvaret, glæden ved livet, børnene! MEN vi vil fortsat insistere på, at tilskuddet sådan $\frac{3}{4}$ matcher folkeskolens udgiftsniveau. Det gør det slet ikke lige nu, koblingsprocenten er nede på 71%. Skolernes tilskudstab kan regnes ud på flere måder, men at opgøre det til ca. 2500 kr. pr. elev i forhold til folkeskolen er ikke helt ved siden af.

"Taxametersystemet er et komplekst klude-tæppe, som nærmest kræver specialister for at gennemskue"

Anni Matthiesen

0-vækst på børn

Det var den tidligere V/K-regering, der startede derouten. Og S/R-regeringen har (også) her fulgt den tidligere regerings økonomiske politik. At tale om 0-vækst i forhold til børn er da nedslående!

Mange politikere – tror vi – er faktisk positivt stemte og ville gerne give os et lille løft! Men samtidig er der dybt inde i mange politikere en frygt for, at det vil gå ud over folkeskolen. Sagt lige ud: Det går nok ikke så galt med folkeskolen, hvis vi rationerer kronerne til den frie grundskole! Lidt polemisk kan man vel sige, at det da er en besynderlig udviklingsstrategi. Vi respekterer Undervisningsministeren, når hun igen og igen fremfører, at hvis balancen er skæv i forhold til folkeskolen og de frie grundskolers tilslutning, så skal man netop se folkeskolereformen som et konstruktivt "konkurrenceudspil". Regeringen vil med nogen ret kunne hævde, at det ikke er en billigere, men en bedre folkeskole, man vil!

Alle skal have råd

For privatskolerne har det faldende tilskud medført mange forskellige "redningsaktioner". De mest benyttede har været flere elever i klassen og på skolen samt højere skolepengebetaling. Således har privatskolernes elevtal i klassen og på skolen nærmet sig det gennemsnitlige niveau i folkeskolen. Det er sådan

set i orden. Værre er det imidlertid, at skolepengene er steget så meget, at faren for en selvopfyldelse af en af de store fordomme om sektoren er ganske stor. Det er kun de rige, der har råd til privatskolerne. Heldigvis er sammensætningen fortsat ganske bred på skolerne, men de fleste skoler har mødt familier, der pga. økonomien måtte opgive optagelsen på skolen! Skolerne forsøger ellers med fripladsbevillinger og moderationer at være imødekomende. Vi har derfor på alle planer talt og argumenteret for, at et forhøjet tilskud til sektoren passende kunne ske ved en forhøjelse af fripladsbevillingen. En passende regulering kunne udgøre ca. et par koblingsprocenter – svarende til en forøgelse af puljen med ca. 100 mio. kr.

Nedskæringerne kunne give anledning til overvejelser om en ændret tilskudsmodel. Efter Danmarks Privatskoleforenings mening er modellen fortsat brugbar. Det er jo ikke modelens udformning, der har været årsag til problemerne. Hvis ikke, der bliver hældt bønner på kaffeautomaten, kan du trykke på alle de knapper, du vil. Det er kun vand, du får igen!

Skolerne skal styres af egen filosofi

Tværtimod kunne vi være bekymrede for, at en ny tilskudsmodel kunne indebære et system, hvor "skoleparameteren" forholdsmæssigt ville komme til at fylde mere end "elevparameteren". Vi har

set små tiltag i den retning – eksempelvis med inklusionstilskuddet. Danmarks Privatskoleforening har ikke bedre bud på en rimeligere fordeling end den, der i størst mulig grad er elevbaseret og samtidig ikke styrer skolens pædagogiske tilbud og deres sammensætning. Pædagogikken skal alene fastsættes i forhold til skolens egen pædagogiske profil og værdigrundlag. Sagt lidt forenklet skal skolen eksempelvis ikke tilbyde flere timer i industriel design, IT, sanskrit, kvantefysik, spring over hest eller ... fordi det tilskudsmæssigt ville kunne betale sig. Skolen skal alene være styret af sin egen filosofi, sit eget værdigrundlag, børnene og de voksne på skolen. Dog vil vi fortsat på alle måde leve op til, at virksomheden skal kunne stå mål med folkeskolen.

På gymnasierne og erhvervsskoler – derimod – er der decideret tale om store fordelingsproblemer med hensyn til tilskud. Taxametersystemet fungerer ikke, og både til højre og venstre for regeringen efterspørger man nu en reform. Undervisningsministeren har bebudet, at der skal indføres et socialt taxameter, der skal sikre en mere retfærdig fordeling til de skoler, der har mange elever, som er i risiko for at falde fra. Men Anni Matthiesen (V) mener som de fleste andre partier, at der er behov for grundlæggende ændringer:

"Taxametersystemet er et komplekst klu-

detæppe, som nærmest kræver specialister for at gennemskue. Derfor bør vi se med friske øjne på hele systemet i stedet for at lave nye lappeløsninger for at løse nogle konkrete problemstillinger”.

”Vi har målt på kryds og tværs, hvorfor nogle unge har større chance for at gennemføre en ungdomsuddannelse end andre. Uanset om man laver ekstra korrektioner i forhold til forældrenes baggrund eller andre sociale forhold, så hænger det sammen med elevernes afgangskarakterer,”

siger hun og fortsætter:

”Karaktererne er den mest præcise markør i forhold til at gennemføre en ungdomsuddannelse, og det vil også afspejle sig i den model, som vi fremlægger.”

Den sociale taxametermodel blev præsenteret i august. Man omfordeler 200 millioner mellem alle typer af ungdomsuddannelser på baggrund af afgangsprøvekaraktererne i grundskolen (socioøkonomisk). Argumentet er netop, at det er disse, der er den bedste indikator for, om man gennemfører ungdomsuddannelsen.

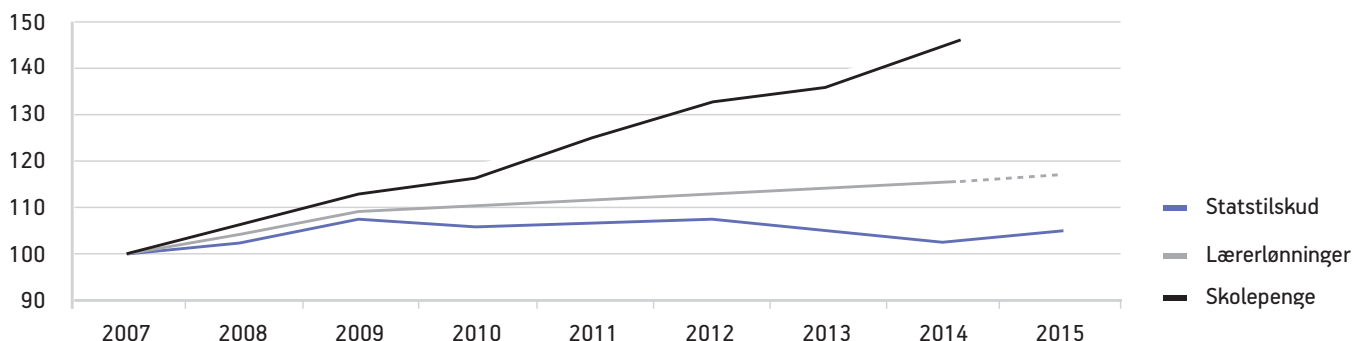
En smag af pædagogisk centralisme

Ministeren har jævnligt luftet ideen om at indføre et socialt taxameter på det frie grundskoleområde. Vi mener ikke, at kriteriet ”karakterer” her er anvendeligt, og efter vores bedste overbevisning vil det være håbløst urimeligt, hvis der indføres sådanne kriterier, som indtil nu er blevet luftet. Uanset de gode intentioner vil det blive en tilfældig fordeling, som ikke vil ændre på noget, og samtidig vil kriterierne under alle omstændigheder påvirke

skolernes pædagogiske dispositioner – altså vil pædagogikken blive konstitueret efter den centrale ”smag”. Det er ikke frihed. Skulle ministeren alligevel ønske at ”socialisere” de frie skoler, har vi peget på, at det kan gøres meget effektivt og uden at gribe ind i den pædagogiske frihed ved at forbedre mulighederne for fripladstilskud, jf. ovenfor. For øvrigt vil et sådant ”socialt taxameter” svare ret nøje til Efterskoleforeningens taxameterforslag, som i den skriftlige beretning fra februar 2014 (side 21) præsenteres med følgende anbefaling:

”Det er derfor foreningens foreløbige forslag, at taxameteret gives til skolerne som en tillægstakst, der er afhængig af et gennemskueligt, let kontrollerbart og tilgængeligt datagrundlag, nemlig forældrenes indkomstgrundlag.”

Den indekserede udvikling af statstilskud, lærerløn og skolepenge fra 2007 (=100) til 2015

Skolepenge og lærerlønninger afspejler udviklingen på DP's skoler, mens statstilskuddet er det gennemsnitlige statstilskud pr. elev, jf. det enkelte års finanslov. For 2010 er dispositionsbegrænsningen på 1 % af statstilskuddet indregnet, og for 2013 en dispositionsbegrænsning på 0,3 %.

Bindeleddet

Foreningen, skolerne og relationerne

Denne beretnings omdrejningspunkt har egentlig kun været det ene at redegøre for foreningens hovedopgave, der jo kan "koges" ned til at koble alle aktører på skolen og omkring den sammen. Foreningen skal i hele sin virksomhed agere og agitere for, at privatskolen får de bedst tænkelige rammer. Samtidig må skoleformen sikres en betydelig opmærksomhed – og gerne af den positive slags i forholdet til de eksterne aktører – i forholdet til stat og samfund. Vi er en del af fællesskabet, og fra Danmarks Privatskoleforening skal det altid lyde, at det er vi opmærksomme på.

Det er efter kerneopgavens udførelse – børnenes (op-)læring – det vigtigste signal overhovedet: Vi vil både det nære og det store fællesskab. Vi påtager os gerne vores del af ansvaret for at forme fremtidens voksne. Vi håber, at I kære medlemmer, mærker, at vi er der. Bestyrelsen og sekretariatet vil gerne takke jer

alle for jeres flotte arbejde med børnene og skolen. Også tak for det konkrete samarbejde – både når det var sjovt, og når det var svært. Tak for talrige gode møder – formelle som uformelle.

Ministerium og styrelser

Foreningen har et i vore øjne særdeles fint samarbejde med Undervisningsministeriet og dets styrelser. Det vil gerne takke minister og embedsmænd – og kvinder for. Der har i året været talrige møder om forskellige forhold. Nogle af dem (eller resultaterne af dem) er omtalt andre steder i beretningen. Vi vil også gerne takke folkene i Moderniseringsstyrelsen. De har været meget udskældte fra anden side, men de gør jo ret beset det, som politikerne synes, de skal – og det gør de kompetent!

Desuden afgiver vi en del høringsvar. Dem har der været ekstra mange af i år pga. de mange reformer. Og nogen

gange lytter "de" også til svaret – især når de er enige med os i, at det faktisk berører os. Det er en meget vanskelig opgave for alle at sikre de lovmæssige rammer for vores virksomhed, som skal være anderledes, men uden at stikke for meget af!

Andre aktører/foreninger

Også tak til de andre skoleforeninger, som vi gerne samarbejder med, når det giver mening. Og det gør det heldigvis tit. En politiker spurgte for nylig, om ikke det ville være en god idé, at foreningerne slog sig sammen i én stor? I nogen henseender er svaret et stort JO! Men i DP's opfattelse er de mange skoleforeninger samtidig et udtryk for, at nok eksisterer vi under den samme lov, men skolerne og foreningerne er heldigvis stadigvæk værdibaserede – og forskellige. Vi går ind for diversitet – også på dette område. Ikke to skoler er ens, ej heller deres foreninger. Vi spurgte så

politikeren, om ikke det ville være godt for det samarbejdende folkestyre, hvis de politiske partier slog sig sammen i et stort! Der er jo alligevel ikke den store forskel på rød og blå politik. Politikeren grinede og svarede:

"Nej, vi har jo forskellige holdninger og værdier. Vi vil hinanden, vi vil det retfærdige samfund, men ikke altid på den samme måde!"

Ja, Løgstrups kendte citat: "Det uoverkommelige ved at holde skole kommer fra det samfund og den kultur, vi lever i." passer vist også meget godt på al politik. Samfundet, kulturen og værdierne er jo det, der skaber kompleksiteten. Det er den bedste udfordring, der gives. Der findes samfund og systemer, der er mindre komplekse. Men der vil vi ikke hen!

Også en tak til alle forkortelserne: FSKR, FSL, BUPL, 3F, DCUM, NVFS og mange flere!

Helt internt

Aldrig har vores sekretariat haft så travlt som det seneste år. Bestyrelsen takker (og gerne på medlemmernes vegne, hvis I er med på den!) for den flotte indsats fra alle ansatte med Ebbe Forsberg i spidsen. Det er også en kompleks opgave at rådgive og vejlede komplekse skoler. Især er det jo enkelte gange meget svært i forholdet mellem ledelse og bestyrelse. I er hjerteblodet, men det flyder tykkest, når I arbejder sammen.

Vi står over for store ændringer i den nærmeste fremtid. Ebbe Forsberg fratræder på grund af alder sin stilling som sekretariatsleder med udgangen af december måned, men vil dog i nogle måneder ind i 2015 være tilkny-

tet sekretariatet som "tilkaldevikar og akuthjælp". Vi vil på passende måde og ved passende lejlighed markere Ebbe og takke for hans engagerede og utrættelige indsats for skolerne gennem 20 år! En enig bestyrelse har peget på, at den nuværende souschef skal være den nye sekretariatsleder. Det har Søren Lodahl indvilget i, og det er vi meget tilfredse med i bestyrelsen.

Frihed er ...

Debatten om skolen har vel aldrig været mere intens. Alligevel synes vi, at der mangler en eller anden besjæling af den og af meningen med skolen. Det skyldes måske, som vi har givet eksempler på, at især det pædagogiske sprog – buzz-ordene – med Wittgensteins ord er blevet så slidte, at de burde sendes til rensning. Det er vores håb, at ordene her ikke var for slidte eller intetsigende, tomme. Ord kan skabe virkelighed, men vitaliteten og drømmene skal I skabe og virkeliggøre derude på skolerne. I er heltene. Friheden er ikke et entydigt begreb, men I giver eksempler herpå hver eneste dag overfor hver eneste elev. Gandhi blev engang spurgt, hvad han mente om den vestlige civilisation. Han svarede:

"Vestlig civilisation? Det ville være en rigtig god idé."

Han blev ikke spurgt om sin holdning til frihed – selv om det i en eller anden forstand var det, han kæmpede for. Men han kunne have svaret – som de frie grundskoler gør det hver dag: "Frihed er mange gode ideer"²².

"Vi vil hinanden"

Politiker

²² Frit efter Hans-Jørgen Schanz: "Frihed", Århus Universitetsforlag, 2011, p. 59.

Elevtal

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Børnehaveklasse	3.307	3.369	3.449	3.557	3.605	3.624	3.894	3.897	4.014	4.345	4.207
1. til 9. klasse	33.166	34.936	35.397	36.866	36.797	38.382	39.125	41.090	41.514	44.119	45.494
10. klasse	2.334	2.590	2.643	2.250	2.437	2.310	2.464	2.563	2.414	2.682	2.540
Samlet elevtal	38.807	40.895	41.489	42.673	42.839	44.316	45.483	47.550	47.942	51.146	52.241

Oplysningerne er baseret på skolernes forventede elevtal pr. 5. september.

Øvrige elevtalsoplysninger

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antal elever tidlig SFO		507	797	790	1.275	1.408	1.753	1.966
Antal elever i SFO, bh. kl. til og med 3. klasse	11.354	11.903	12.736	12.974	13.958	14.629	15.551	15.812
Antal elever i SFO, 4. klasse	726	770	938	1.020	1.141	1.196	1.250	1.179
Antal børnehavebørn tilknyttet skolen	85	128	161	189	297	399	474	581
Antal kostelever	342	348	315	278	254	239	210	211
Antal elever international skole/afdeling						1.178	1.314	1.593

Skolepenge og SFO-betaling

Gennemsnitlig årlig betaling

Skolepenge

Skolepenge, international skole/afdeling

SFO-betaling

Børnehavebetaling

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Skolepenge	11.456	11.994	12.407	13.561	14.196	14.381	15.626
Skolepenge, international skole/afdeling						26.684	28.047
SFO-betaling	10.751	10.869	11.643	11.706	12.029	13.113	12.542
Børnehavebetaling		24.256	25.766	24.587	21.690	26.093	28.598

Antal ansatte personer ved DP-skoler under læreroverenskomsten og antal årsværk fordelt efter stilling

	2012		2013		2014	
	Antal ansatte	Antal årsværk	Antal ansatte	Antal årsværk	Antal ansatte	Antal årsværk
Intervallønnede	312	308	324	321	332	329
Lærere	3.478	3.193	3.729	3.427	3.749	3.426
Børnehaveklasseledere	191	164	207	176	209	179
Antal i alt	3.981	3.665	4.260	3.924	4.290	3.934

Opgjort pr. 30. april, dog pr. marts i 2013

Fakta om øvrige ansatte

	2012		2013		2014	
	Antal ansatte	Antal årsværk	Antal ansatte	Antal årsværk	Antal ansatte	Antal årsværk
SFO-ansatte	1.009	731	1.069	766	1.024	728
Børnehaveansatte	73	60	87	74	93	83
Administrativt ansatte	332	269	319	265	341	284
Antal pedeller/tekniske serviceassistenter	301	259	296	256	297	255
Rengøringsmedarbejdere	309	214	310	218	311	217
Køkkenmedarbejdere	80	60	80	64	85	67
Chauffører	7	4	6	3	8	3
Øvrige	133	51	75	51	93	52
Antal øvrige ansatte i alt	2.244	1.648	2.242	1.697	2.252	1.689

Årsløn pr. fuldt årsværk Inkl. tillæg, ekskl. pension. (pr. 30. marts 2014).

	Skolestørrelse		
	0-250 elever	251-451 elever	451 elever og flere
Skoleledere på frie grundskoler	484.144	559.393	630.197
Skoleledere på DP-skoler	536.214	595.023	634.815
Viceskoleledere på frie grundskoler	450.913	498.708	532.775
Viceskoleledere på DP-skoler	478.479	516.608	537.452
Afdelingsledere på frie grundskoler	448.358	458.453	481.908
Afdelingsledere på DP-skoler	460.673	459.493	481.814
Lærere på basisløn på frie grundskoler	376.843	393.379	401.494
Lærere på basisløn på DP-skoler	384.351	397.521	400.274
Bh.kl.ledere på basisløn på frie grundskoler	349.177	360.268	363.051
Bh.kl.ledere på basisløn på DP-skoler	361.644	362.311	361.276

Regnskabsanalyse 2013

Resultatopgørelse pr. årselev fordelt på skolestørrelse

	Antal årselever			
	150-250	250-350	350-450	450+
Antal skoler i kategori	107	20	21	34
Elevtal	21.401	5.788	8.627	20.423
SFO-elevtal	6.618	1.763	2.776	5.961
Indtægter				
Statstilskud	42.838	41.621	40.043	40.193
Specialundervisning, inklusion m.v.	2.339	2.597	803	1.216
Skolepenge, netto	12.434	12.250	13.167	14.083
Øvrige tilskud til skolen, herunder SFO-betaling mv.	6.968	7.596	7.522	7.718
Andre indtægter	1.235	889	633	1.207
Indtægter i alt	65.814	64.953	62.168	64.417
Omkostninger				
Omkostninger vedr. undervisning				
Lønoms-kostninger, undervisning	36.016	36.549	33.269	34.575
Lønoms-kostninger, SFO og vippeordning	5.153	5.147	5.267	5.484
Øvrige undervisningsomkostninger	5.663	5.995	5.226	5.808
Øvrige omkostninger vedr. SFO og vippeordning	322	330	399	378
Omkostninger vedr. undervisning i alt	47.153	48.020	44.162	46.246
Omkostninger vedr. ejendomsdrift				
Lønoms-kostninger, ejendomsdrift	2.755	2.795	2.779	2.781
Øvrige ejendomsomkostninger	7.343	5.919	6.318	6.670
Omkostninger vedr. ejendomsdrift i alt	10.098	8.714	9.097	9.450
Kostafdelingsomkostninger	-65	-	57	195
Omkostninger vedr. administration				
Lønoms-kostninger, administration	2.100	1.858	2.022	1.893
Øvrige administrationsomkostninger	2.925	2.625	2.491	2.574
Omkostninger vedr. administration i alt	5.026	4.484	4.513	4.467
Driftsomkostninger i alt, grundskole	62.212	61.218	57.829	60.358
Driftsresultat i alt, grundskole	3.602	3.735	4.339	4.059
Finansielle poster				
Indtægter	97	109	124	129
Omkostninger	1.408	1.519	1.493	1.326
Finansielle poster i alt	-1.311	-1.409	-1.368	-1.197
Børnehave, netto	-	-	-	-
Ekstraordinære poster i alt	2	-	-	-
Årets resultat	2.293	2.326	2.970	2.862

Regnskabsanalysen er udarbejdet i samarbejde med Deloitte og er baseret på 2013-regnskabet for udvalgte frie grundskoler.

Danmarks Privatskoleforenings resultatopgørelse 2013

	2013	Budget 2013 (t. kr. ej revideret)	2012
Kontingenter	7.607.732	7.300	7.273.687
Administrationshonorarer	111.000	115	111.000
Andre indtægter	5.573	15	9.855
Indtægter i alt	7.724.305	7.430	7.394.542
Bestyrelsesmøder	356.391	300	373.304
Andre udvalgsmøder	122.504	250	240.385
Årsmøde samt info- og projektmøder	133.096	200	243.073
Bestyrelsesudgifter samt årsmøde	611.991	750	856.762
Lønninger mv.	4.474.660	4.730	4.237.505
Dækning af udgifter ifb. m. kursusvirksomhed	-600.000	-600	-600.000
Lokaleomkostninger	570.002	625	579.206
Inventar og it	205.345	310	221.198
Informationsvirksomhed	859.119	180	1.144.926
Analyser og projekter	50.000	300	22.248
Møde- og rejseomk. ifm. interessevaretagelse	238.355	200	224.933
Andre administrationsomkostninger	607.936	725	603.162
Sekretariatet	6.405.417	6.470	6.433.178
DP-kurser, bestyrelsesmedlemmer	108.038	100	94.724
Andel af DP-FSL kursusvirksomhed	-50.221	0	-69.524
Kurser	57.817	100	25.200
Bistand til skoler og forligsnævn	104.678	150	125.817
Advokat	125.000	150	158.000
Bistand til skoler	229.678	300	283.817
Udgifter	7.304.903	7.620	7.598.957
Ekstraordinære poster	306	0	-30.497
Renteindtægter og kursregulering	27.165	200	254.854
Årets resultat før skat	446.873	10	19.942
Beregnet skat	-15.585	0	-19.729
Årets resultat efter skat	431.288	10	213

Danmarks Privatskoleforenings balance 2013

	2013	2012
Aktiver:		
Kapitalindestående		
Fælles kursusvirksomhed	862.516	812.295
Anlægsaktiver i alt	862.516	812.295
Omsætningsaktiver		
Forudbetalinger	88.173	65.942
Tilgodehavender	300.420	503.379
Værdipapirer	3.394.521	3.556.207
Likvide beholdninger	5.578.959	4.695.472
Omsætningsaktiver i alt	9.362.073	8.821.000
Aktiver i alt	10.224.589	9.633.295
Passiver		
Saldo primo	6.221.236	6.221.023
Årets resultat	431.288	213
Egenkapital	6.652.524	6.221.236
Gældsforpligtelser		
Beregnet skyldig skat	12.300	29.900
Kursusbevilling	0	0
Vikarportionsmidler	2.442.407	2.370.523
Skyldig A-skat mv.	46.483	35.685
Feriepengeforpligtelse	574.914	528.643
Skyldige omkostninger	349.866	305.775
Deposita vedrørende lejemål	146.095	141.533
Gældsforpligtelser i alt	3.572.065	3.412.059
Passiver i alt	10.224.589	9.633.295

Danmarks Privatskoleforening, budget 2015

(t. kr.)

	2015	2014	Årsregnskab 2013
		(ej revideret)	
Kontingenter	8.350	8.060	7.608
Andre indtægter	130	130	116
Indtægter i alt	8.480	8.190	7.724
Bestyrelsesmøder	360	310	356
Andre udvalgsmøder	250	260	123
Årsmøde samt info- og projektmøder	200	200	133
Bestyrelsesudgifter samt årsmøde i alt	810	770	612
Lønninger mv.	5.250	4.750	4.475
Planlægning, instruktion og administration	-600	-600	-600
Lokaleomkostninger	650	640	570
Inventar og it	300	300	205
Informationsvirksomhed	135	350	859
Analyser og projekter	400	700	50
Møde- og rejseomk. ifm. interessevaretagelse	250	240	238
Andre administrationsomkostninger	740	740	608
Sekretariatet i alt	7.125	7.120	6.405
DP-kurser, bestyrelsesmedlemmer	100	100	108
Andel af DP-FSL kursusvirksomhed	-	-	-50
Kurser i alt	100	100	58
Bistand til skoler, forligsnævn	150	150	105
Advokat	150	150	125
Bistand til skoler i alt	300	300	230
Udgifter i alt	8.335	8.290	7.305
Resultat før finansielle poster m.fl.	145	-100	419
Ekstraordinære omkostninger			0
Renteindtægter og kursregulering	100	200	27
Beregnet skat			-16
Årets resultat	245	100	431

Budgettet for 2015 omfatter tillige de forventede tildelinger og den budgetterede anvendelse af de tre kursuspuljer, som der er redegjort for på næste side.

Danmarks Privatskoleforening, budget 2015

Bestyrelsens forslag til kontingent 2015

Almindeligt medlemsskab:

Grundbeløb pr. skole	kr. 9.750	(uændret)
Pr. elev til med 500 elever	kr. 144	(+ 3 kr.)
Pr. elev over 500 elever	kr. 85	(uændret)

Særlige medlemmer (enkeltpersoner med interesse i foreningen):	kr. 2.500	(uændret)
--	-----------	-----------

Kursuspuljer budget (t. kr.)

Vikarportionsmidler

2015

2014

Årsregnskab 2013

(rev.)*

	2015	2014	Årsregnskab 2013
Saldo primo	1.917	2.442	2.371
Tilgang	1.900	1.700	1.871
Nettoomkostninger kurser	-500	-300	-610
Lederudd. og udd. ledere	-600	-500	-441
Netværk	-200	-150	-62
Mentorvirksomhed	-100	-100	0
Inklusion	0	-300	0
Pædagogisk udviklingsarbejde	-250	-50	0
Studierejser	-60	-60	-7
Ekstern kursusplanlægning	-115	-115	-45
Kursusplanlægning PU og DP/FSL kursusudvalg	-50	-50	-11
Instruktion og kursusrådgivning	-506	-506	-506
Administration	-94	-94	-94
Arbejds miljøkurser	-30	-	-23
Saldo ultimo	1.312	1.917	2.442

Kursusbevillinger

2015

2014

Årsregnskab 2013

(rev.)*

	2015	2014	Årsregnskab 2013
Saldo primo	0	0	0
Tilgang	445	430	439
Overført DP/FSL	-195	-188	-188
Nettoomkostninger kurser	-250	-242	-252
Saldo ultimo	0	0	0

*Revideret på baggrund af kendt ultimoosaldo for 2013.

DP/FSL's kursusvirksomheds resultatopgørelse for 2013

2013 Budget 2013 2012
(ej revideret)

Faglige kurser

Indbetalt af kursister	1.656.850		1.986.775
Opholdsomkostninger	-1.097.482		-1.265.517
Instruktøromkostninger	-391.564		-458.638
Kursuspl., diæter og kørsel m.m.	-21.105		-16.654
Undervisningsmaterialer	-10.904	-1.521.055	-20.875
Resultat af faglige kurser	135.795	65.000	225.091

Tilskud fra Undervisningsministeriet

	374.906	375.000	369.002
Resultat før generelle omkostninger	510.701	440.000	594.093

Vederlag inkl. ATP mv.	250.925	260.000	250.151
Regulering, feriepengeforpligtelse	91	-	-1.696
Lønsumsafgift	16.002	15.000	13.243
Kontoromkostninger, kursusplanlægger	7.140	10.000	4.205
Sekretariatet	75.000	75.000	75.000
Kontoromkostninger, adm.	3.055	15.000	5.821
Fællesudvalgsmøder	693	2.500	5.666
Hjemmeside	9.670	10.000	73.063
Programmer	20.784	5.000	-
Instruktørmøder	4.134	3.500	-
Revision og regnskabsmæssig assistance	15.500	20.000	25.750
Diverse	8.497	15.000	7.957
Generelle omkostninger	411.491	431.000	459.160

Resultat før renter	99.210	9.000	134.933
----------------------------	---------------	--------------	----------------

Renteindtægter	1.232	4.000	4.115
Årets resultat	100.442	13.000	139.048

DP/FSL's kursusvirksomheds balance 2013

	2013		2012
Aktiver			
Indestående, bank		1.776.729	1.779.512
ErhvervsGiro		64.367	28.997
Tilgodehavende		601	7.200
Aktiver i alt		1.841.697	1.815.709
Passiver			
FSL			
Saldo primo	812.295		742.771
Andel af årets resultat	50.221	862.516	69.524
Danmarks Privatskoleforening			
Saldo primo	812.295		742.771
Andel af årets resultat	50.221	862.516	69.524
Egenkapital		1.725.032	1.624.590
Gældsforpligtelser			
Skyldig A-skat og AM-bidrag		28.986	16.699
Skyldig ATP		270	270
Skyldigt revisionshonorar		18.000	20.000
Forudbetalt kursusafgift		17.894	0
Diverse kreditorer		18.899	121.625
Feriepengeforpligtigelser		32.616	32.525
Gældsforpligtelser i alt		116.665	191.119
Passiver i alt		1.841.697	1.815.709

Danmarks Privatskoleforening

Hvad er Danmarks Privatskoleforening?

Danmarks Privatskoleforening er en skoleorganisation med 137 skoler og godt 52.000 elever. Foreningen varetager medlemsskolernes interesser overfor regering, folketing og andre statslige og kommunale myndigheder samt faglige organisationer.

De frie og private grundskoler er selvejende institutioner, og foreningens opgave er at støtte og rådgive skolernes administration, ledelser og bestyrelser i deres daglige arbejde.

Hvad er foreningens opgave?

DP arbejder for forældrenes ret til et frit skolevalg.

DP varetager skolernes interesser overfor Folketinget og Undervisningsministeriet, kommunerne og de faglige organisationer. Endvidere bistår DP skolerne med at varetage arbejdsgiverrollen i forhold til personalet og lokalsamfundet. Dette sker primært gennem driften af et sekretariat, hvis opgave det er at servicere skolernes bestyrelser, ledelser og administration med rådgivning og information. Dernæst gennem en omfattende informations- og kursusvirksomhed.

DP yder juridisk, økonomisk, overenskomstmæssig, informationsmæssig, ledelses- og organisatorisk samt pædagogisk bistand til medlemsskolerne og er bisidder for skolernes ledelser og bestyrelser i afskedigelsessager.

Såfremt der opstår en alvorlig tvist mellem skolens leder og skolens bestyrelse, skal DP varetage bestyrelsens interesser. Skolens leder må da søge støtte hos sin faglige organisation.

Hvad er foreningens historie?

DP er stiftet som Danmarks Realskoleforening i 1891. Oprindeligt var flertallet af de private eksamensskoler personligt ejede af skolens leder. Fra 1960'erne overgår praktisk talt alle skolerne fra privateje til selvejende institutioner.

I 1998 tog foreningen navneforandring til Danmarks Privatskoleforening. Foreningen har gennem sin 120-årige historie arbejdet for en styrkelse af det faglige niveau i grundskolen og for afholdelse af prøver ved afslutningen af elevernes grundskoleforløb. Endvidere har foreningen arbejdet for skolernes frihed til selvstændigt at tilrettelægge undervisningens indhold og friheden til at disponere individuelt over statens tilskudsmidler, således at skolen og undervisningen blev målt på de opnåede resultater i stedet for statslig detailregulering.

Hvordan styres foreningen?

Foreningen afholder hvert år i oktober måned et årsmøde for alle medlemsskoler.

Hver skole har to stemmer, en for bestyrelsen og en for ledelsen. De to parter kan give hinanden fuldmagt ved afstemninger.

Hvert år træffes beslutning om foreningens budget og skolernes kontingent, og der er valg til bestyrelsen, der består af fire medlemmer valgt blandt skolernes bestyrelser samt fire medlemmer valgt blandt skolernes ledelser.

Foreningens bestyrelse ansætter en sekretariatschef, der har ansvaret for den daglige drift af sekretariatet og ledelsen af medarbejderne, herunder rådgivningen af medlemsskolerne.

Bestyrelsen fastlægger rammerne for den overordnede interessevaretagelse, hvis daglige udførelse delegeres til foreningens formandskab.

Danmarks Privatskoleforening

Ny Kongensgade 10, 1.
1472 København K

Telefon 33 30 79 30

info@privatskoleforening.dk
www.privatskoleforeningen.dk